

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Kıç

İNADINA EDEBİYAT

YAZ 2014 1

Felsefe,
şaşıрма, merak etme
ve hayranlık duyma halidir.

Brigitte Labbé

Bir havuz problemi
olarak "edebiyat"

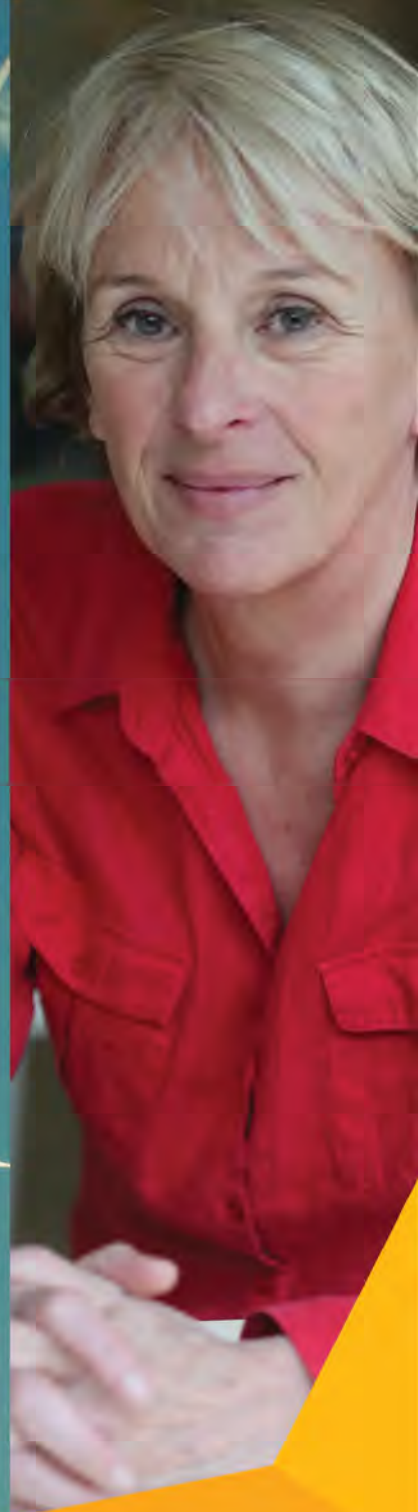
Doç. Dr. Nermin Yazıcı

Mucize bir ilişki:
Öğretmen-öğrenci

Turgay Fişekçi

Çan sesini duyma
sorumluluğu

Adnan Binyazar

DOSYA	3
7. Eğitimde Edebiyat Semineri	
Bir havuz problemi olarak “edebiyat”	4
Doç. Dr. Nermin Yazıcı	
Mucize bir ilişki: Öğretmen-öğrenci	7
Turgay Fişekçi	
Felsefe, şaşırma, merak etme ve hayranlık duyma halidir.	12
Brigitte Labbé	
Çan sesini duyma sorumluluğu	18
Adnan Binyazar	
Öğretmen ve öğrencinin öğrenme ortağı: Kütüphaneci!	20
Prof. Dr. Bülent Yılmaz	
Eğitimde Edebiyat Seminerleri niçin önemli?	26
Prof. Dr. Sedat Sever	
Eğitimcinin ev ödevi!	28
Mine Soysal – Mehmet Aksoy	
Gelecek günler için keçi gibi dikbaşlıyız!	32
Müren Beykan	
Hazırlıklı “Hazırlıksız”	34
Nergis Devrim – Derya İlhan	
“Oyunlar duvarlardan güçlüdür!”	36
Feyzullah Coşkun	

İNADINA EDEBİYAT • YAZ 2014 • 1

© **Günişığı Kitaplığı**

Keçi edebiyat e-dergisi
6 ayda bir ücretsiz yayımlanır.

Tüm yayın hakları saklıdır.
Yayımlanan yazı, görsel ve bilgiler
kaynak gösterilmeden alıntılanamaz.
İmzalı yazılardaki görüşler yazarlarına aittir.

Sahibi: MIA Organizasyon Restorasyon
Yayıncılık Ltd. Şti. adına Mine Soysal

Editör: Halil Türkten

Bu sayıya katkıda bulunanlar:
Adnan Binyazar, Mehmet Erkurt,
Müren Beykan, Sedat Sever

Grafik tasarım: Huban Korman
Grafik uygulama: Eda Tuğsal
Son okuma: Canan Topaloğlu
Reklam: Meltem Ige

www.keciedebiyat.com
twitter.com/keciedebiyat
facebook.com/keciedebiyat
instagram.com/keciedebiyat

info@keciedebiyat.com
0212 212 99 73
Profilo Plaza, Cemal Sahir Sok.
26/28 B3 Mecidiyeköy 34387 İstanbul

Zirvelere, uçurumlara...

Edebiyatı dert edinmek önemlidir. Öyle ki, okurla ve metinle her yerde dertleşemezsiniz. Türkiye’de birçok yazar ve şair, dergilerde doğup büyümüştür. Dergi çıkarma uğraşı, gördüğümüz rüyaları kaleme almaya benzer. Gerçek olmadığını bildiğimiz ve uyandığımızda hatırlayamadığımız çizgileri, belli bir gerçekliği ifade etmek için çizmek... Neyin uğruna bu inat?

İnadına edebiyat dedik, çünkü bu dünyanın çocuklarının rüyalarını onlar ölmeden, öldürülmeden kaleme almak gerektiğini düşünüyoruz. Onları, Ece Ayhan’ın *Meçhul Öğrenci Anıtı* şiirinde dediği gibi, *oyuncakları olduğuna inandırmalı*, hemen şimdi!

Türkiye’de çocukları ve gençleri edebiyatın usta kalemleriyle buluşturan Güneşli Kitaplığı yirminci yılına emin adımlarla yürürken, kitaplığın rafları arasında dolaşan bir Keçi göze çarpıyor. Edebiyat bir havuz problemine nasıl dönüşür? Bir çocuk kitap fuarından ne bekler? İnsan bir kitabı neden yedi defa okusun ki? Kant’ı çocuklara anlatmak mümkün mü? Edebiyat, eğitmek zorunda olmalı mı? Keçi, azık torbasında edebiyata ve insana dair sorularla geliyor. Düşünceye alan açmak için, rahatsız etmek için, edebiyatı insanın odağına alabilmek için sokaklardan ve caddelerden değil, daha zorlu yollardan seke seke geliyor. Üstelik kapınızı sadece yılda iki defa, elektronik dergi formatında çalacak.

Cemil Meriç, Keçi’nin yolunu tarif etmiş bile: “Düşünmek, caddelerden keçi yollarına; çiğnenmemiş, sarp, dikenli keçi yollarına sapmaktır. Ama zirvelere şehrahlardan gidilmez, zirvelere ve uçurumlara...”

Biz Keçi’nin inat arkadaşlarıyız; yolda birlikteyiz.

Halil Türkten

Edebiyatın Haliç buluşması 4. yılında 18 Ekim'de!

GÜNEŞİĞİ
KİTAPLIĞI

ZEYNEP
CEMALİ
EDEBİYAT
GÜNÜ 2014

ZEYNEP CEMALİ EDEBİYAT GÜNÜ

Çocuk ve gençlik edebiyatı ve yayıncılık konferansı

18 EKİM 2014 Cumartesi | Kadir Has Üniversitesi, Cibali Salonu

- 08:30** Kayıt ve ikram
- 09:30** Açılış
- 09:45** NAZLI ERAY • Açılış konuşması
- 10:00** METİN CELAL • Yayıncılık Gündemimiz
- 10:30** GÜLENAY BÖREKÇİ, HALİL TÜRKDEN • Yeni Medyada Edebiyat
- 11:15** Kahve molası
- 11:35** Kitap Tasarımı ve İllüstrasyon
HUBAN KORMAN, FERİDUN ORAL, SADİ GÜRAN, Dr. MÜREN BEYKAN
- 12:40** MİNE SOYSAL • Eğitimde Edebiyat Sansürünün Yeni Boyutları
- 13:00** Öğle yemeği
- 14:10** AYFER GÜRDAL ÜNAL • Çocuk Gençlik Edebiyatında
Uluslararası Buluşmalar
- 14:30** FERİDUN ANDAÇ • Editörlük Ne Değildir?
- 15:00** ENVER ERCAN • Kapanış konuşması
- 15:20** ZEYNEP CEMALİ ÖYKÜ YARIŞMASI 2014 ÖDÜL TÖRENİ
Dr. MÜREN BEYKAN • 2014 sonuçları
- 15:50** KOKTEYL

Konferans sunucusu
ASLI DER

ZEYNEP
CEMALİ
ÖYKÜ
YARIŞMASI
6-7-8. SINIFLAR

KAYIT Merve Özcan | 0530 280 89 04

Katkılarıyla

SOYSAL

Destekçi kuruluşlar

CAM
Çocuk Araştırmaları Merkezi

Ödül sponsoru

MediaMarkt

Konaklama sponsoru

POINT
SAPANCIO

Ulaşım sponsoru

Gürsel

Kırtasiye sponsoru

DERYA
DAĞITIM

Basılı işler sponsorları

gizsim

güneşiği
kitaplığı

www.gunisigikitapligi.com

info@gunisigikitapligi.com

facebook.com/gk.gunisigikitapligi

twitter.com/_Gunisigi

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Öğretmenler için

EĞİTİM EDE- BİYAT SEMi- NERLERİ

GÜNiŞİĞİ
KİTAPLIĞI

Günişığı Kitaplığı, öğretmen, eğitim yöneticisi ve kütüphaneciler için düzenlediği Eğitimde Edebiyat Seminerleri'ni sosyal sorumluluk billinciyle gerçekleştiriyor. Seminerler, çağdaş çocuk ve gençlik edebiyatı ve yaratıcı okuma uygulamalarıyla mesleki gelişim sağlıyor.

1 Mart 2014

Özel Şişli Terakki Ortaokulu

Bir havuz problemi olarak “edebiyat”

Doç. Dr. Nermin Yazıcı

Çocuk edebiyatının eğitim ve öğretimle buluşmasına ilişkin pek çok çalışmanın içinde yer alan Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Nermin Yazıcı, 7. Eğitimde Edebiyat Semineri’ndeki “Edebiyat Eğitimde Ne İşe Yarar?” başlıklı konuşmasında, bir okur olarak öğretmenin edebiyatla alışverişine; derste, sınavda edebiyat işlerken yaratıcı düşünmeye ve okuma eylemi üzerine yeni sorulara, yaklaşımlara yer verdi.

İzlediğimiz video bir anlatıdır. Video-daki dilencinin yazısında başlangıçta, “Ben körüm, lütfen yardım edin,” yazıyor. Fazla yardım eden olmadığını fark eden bir kadın yazıyor, “Ne güzel bir gün, ama ben göremiyorum,” biçiminde değiştiriyor ve yardımlar yağmaya başlıyor. Başka bir deyişle, kadın dilenci adına yeni bir dil kuruyor. Yeni bir dil kurmak ne demek? Yeni bir dil kurmak; kendinizi, kendi var oluşunuzu yeniden düzenlemektir. Kendi var oluşumuzu düzenlediğimiz zaman, ötekinin, başkasının, diğerinin de var oluşunu tanımlamış oluruz. Videoda şöyle bir anlatı kuruluyor: Kör dilenci yine aynı, hâlâ o kör dilenci. Ama kendi var oluşunu yeniden tanımlayarak bir şeyi değiştirdi.

Dolayısıyla, yeni bir dil kurmak demek; yeni bir varlık oluşturmak, dünyayı yeniden tanımlamak da demektir. Dilenciyle karşısındaki arasında sıradan ve alışlagelmiş ilişki bir anda tersyüz oluyor.

Önemli bir kuramcı, dili dünyadaki şeyler arasında olmanın bir yolu olarak tanımlar. Bu tanımları kendi hayatlarımızda da görebiliriz. Çoğu insan bu tip karşılaşmaları yaşamıştır. Bu örnekte görüldüğü gibi, dilenci, insanları sitem ederek değil, aynı güneşin altında durmanın yakınlığını hissettirerek kendine çekiyor. Bu bir sadaka alışverişinden çıkıp, dilencinin hayatına samimi bir katkıya dönüşüyor. Bu ilişkiyi dönüştüren şey, sözcükler, dünyayı kurma bi-

çimleri ve onun içinde bireyin kendini tarif edişidir. Özetle, bu örnek bizi öğretilmiş şeylere razı olmak ya da onlara direnmek konusunda düşündürüyor.

Eğitim, duyguları görme ve incelmedir.

Öğrencilerime “ekmeğin nasıl yendiği” sorusunu yönelttiğimde, ekmeği nereden, nasıl ve ne bedel karşılığında alabileceklerine yönelik cevaplar duyuyorum. Bunları sorgulamaya başladıklarında da, dünyayı kavramlar ve sözcükler üzerinden öğrenmeye başlıyorlar. Ahlak ve kültür kavramları, dilin açtığı yarıktan içimize akmaya ve oluşmaya başlıyor. Zaten içimizde öncelikle kültürün ve toplumun sesleri oluşmaya başlar. Bu noktada, eğitimin tam olarak ne olduğuna bakmak gerekir. Var oluşumuzdan itibaren, pek çok ortamda eğitimin içindeyiz. Burada konuştuğumuz eğitim, daha resmi ortamlardaki eğitimle ilgili, ama ben bu resmi tanımlı yapmayacağım. Eğitim, bir bireye erişebileceği kategorilerde incelik kazandırma sanatıdır. Örneğin, bir çocuk renkleri ayırt edemediğinde, ona maviyle yeşilin aynı olmadığını öğretiriz. Farkındalıktan öte, fark ettiği şeye tepki verme duyarlılığını kazandırmalıyız. Bundan dolayı, eğitimi tanımlarken akla gelenler, ihtimam, özen, yoğunlaşma, sakinleşme, duygularını görme ve incelmedir. Edebiyatın tanımı da çok farklı değildir; edebiyatın edebinden bakarsanız, onda da

görgü, ahlak, incelik, ölçülülük ve yol yordam öğrenme vardır. Bu bağlamda edebiyat, insan eğitimi için bilinen en etkili ve en verimli yollardan biridir.

Edebiyatı niye sevemedik?

Genelde edebiyatla ilişki, okuma meselesi üzerinden kurulur. Televizyon, internet ve bunun gibi gerekçelerle öğrencilerin okumaması ya da başka okumalara yönelmesi tartışmalı bir konudur. Okuma edimine eylem olarak yaklaşmalıyız. Kendi okumalarımızı nasıl yaptığımızı, bedenimizin nasıl durduğuna dönüp bakmamız gerekir. Beni edebiyat konusunda en ağır yaralayan ve canımı en çok acıtan şey, öğrencilerimden duyduğum bir soru cümlesi oldu: “Hocam biz edebiyatı niye sevemedik, niye okur olmadık?” Edebiyat, hayatın o kadar dışında bir şeymiş gibi anlatıldı ki çocuklara...

Doğrusu, nasıl kitap okuduğumuz da, kitap okurken bedenimizin hareketleri de önemlidir. Örneğin, Türk edebiyatının en önemli yazarlarından Hasan Ali Toptaş, bir söyleşide, hep yüzükoyun yatarak kitap okumasının ve yazmasının nedenini sorduklarında, “Çünkü, ortaokul sonuna kadar evimizde hiç masa olmadı,” cevabını verir.

Edebiyat her yerde devadır.

Terry Eagleton’ın şu sözleri, yaşadığımız şoku, edebiyatın büyüsunü ve var oluşumuzu güzel bir biçimde açıklar: “Edebiyat, bizi sınırlı varlığımızın ve duygularımızın ötesine taşıyan bir ruhsal protez gibidir; ona tutunmamızı ve bu sayede sınırlarımızın ötesine erişmemizi sağlar.” Bu, insan olmanın doğasıyla örtüşen bir durumdur. Bizler anlam üreten varlıklarız; verili koşulların dışındaki

hayata uzanmak, dünyadaki varlığımızın nedenini bilmek, ne işe yaradığımızı anlamak ve öğrenmek isteriz.

Sosyoloji ve psikoloji gibi dallar insana bakar. Öte yandan, edebiyat doğrudan hiçbir bilimin konusu değildir; ancak, insanı en bütün biçimde, tamamıyla inceler, bize var oluşun gramerini anlatır. Her yazarın kendine özgü algıladığı dilin ileri ve özel bir kullanımı vardır. Bu kullanım bizi gündelik dilden çıkarır ve işte bu nedenle, bir edebiyat metnini tam olarak anlayabilmek için özel bir eğitim almamız gerekir. Edebiyat öğretmeni olarak yaptığımız iş, tam da budur. Bir matematik sorusuyla bu durumu ele alabiliriz: Bir musluk, boş bir havuzu bir saatte dolduruyor. Tabanın-daki musluk ise havuzu iki saatte boşaltıyor. Buna göre, iki musluk da açıldığında ne olur? Bir matematik sorusu seçmemin nedeni, “Edebiyat her derde devadır,” demeye getirmek istememdir. Ben ortaokul birinci sınıftayken, hocamız bize Gauss formülünü öğretmişti. Formülü öğretmeden önce, bize anlattığı Gauss formülünün bulunuş hikâyesi-ni asla unutmadım. Bu matematik soru-

sunun metnine girdiğimizde, cevabı şu şekilde bulabiliriz. Şair burada, “Sensiz adeta boş bir havuzum,” diyerek sevgilisine sesleniyor, sevgilisini gül yüzlü bir musluğa benzetiyor. İkinci musluk ise kaderi temsil ediyor. Şair, “Herkes matematikten anlamak zorunda değil,” demeye getiriyor. Bana göre, bu çok güzel bir cevap. Bu cevaba hem eğitim sistemimizin, hem de bizim dönüp dönüp bakmamız gerekir.

Soru sormak cevaptan daha önemlidir.

Öğrenciye sorulmaması gereken sorulardan biri de, “Bu metinde ne anlatılıyor, açıkla,” sorusudur. Böyle bir soru öğrenciyi ilerletemez ve hiçbir yere götürmez. Edebiyat ve Türkçe derslerimde, öğrencilerimin ders sırasında hiç soru sormadıklarını fark ettim. Onların istedikleri, benim gelip konuyu anlatıp gitmem. Oysa, edebiyat eğitiminde kullandığımız iki temel yöntemimiz vardır. Birincisi, soru sormak; ikincisi de, karşılaştırma yapmaktır. Bu yöntemler hem hocayı rahatlatır, hem öğrenciyle etkileşimi artırır, hem de öğrencinin dikkatini sabit tutar.

Soru sormak cevaptan çok daha önemlidir. Soru sormak öğrenciye bir tutum kazandırır. Öğretmenler, başaramayacaklarını hissettiklerinde hiçbir şey sormamalı, sadece okumalı ve sınıfı terk etmelidir. Eğer hiçbir şey yapamıyorsanız, sadece güzel bir öykü okuyarak, hatta üzerine konuşmayarak bile öğrenciye çok şey anlattırsınız ve öğrenci o şeyi sezer. Soru, zihni dölleyen, zihne ürettiren bir şeydir. Öğrenci önümüze bir şey getirdiğinde, soru sormak kadar onlara verdiğimiz yanıtların önemi de ortaya çıkıyor. Öğrenciye yaptığımız geri dönüşlerin, yaratıcı ve yapıcı olmasına dikkat etmemiz gerekiyor. ●

Mucize bir ilişki: Öğretmen-öğrenci

Turgay Fişekçi

Şair, eleştirmen, yayıncı Turgay Fişekçi, 7. Eğitimde Edebiyat Semineri'ndeki "Bir Ustanın Gözünden Edebiyatın Eğitimdeki Yansımaları" başlıklı konuşmasında, edebiyatçı kimliğiyle, eğitimcinin entelektüel çabasının ve birikiminin öğrencilerini etkileme ve dönüştürme gücüne ilişkin çağdaş yaklaşımını dile getirdi.

Öğretmen-öğrenci ilişkisi, son derece kendine özgü bir insan ilişkisi biçimidir. Yeni bir insanı tanıdığımızda ve ondan çok etkilendiğimizde, bunu "mucize" olarak tanımlarız. Genellikle, aşk ilişkileri için kullanılır bu deyim. "Öyle biriyle tanıştım ki, mucize gibi bir şey," deriz. Aslında, iki insanın tanışması, aynı zamanda bir mucizedir. Çünkü her insan, başlı başına bir mucizedir ve bir insanı tanıdığınız zaman dünyanızı yeni bir insana açmış olursunuz. Yeni bir mucizeyle karşılaşmış olursunuz. Elbette, insan ilişkilerini mucize kılan şey, o insanların dünyalarının ne kadar zengin olduğu, birbirlerine ne kadar çok şey verebildikleriyle ilgilidir.

Öğretmen-öğrenci ilişkisi bu açıdan iyi bir örnek. Bir öğrenci, okula başladığında karşısında bir öğretmen görüyor ve yepyeni bir insanla tanışmış oluyor.

Öğrenci açısından, farkında olmasa da, bu ilişki, hayatındaki mucizelerden birine dönüşebiliyor. Ben, öğretmenlerimle ilişkilerim anlamında, hayatımda böyle mutlu mucizelerle çok karşılaştım. Yedinci sınıfa kadar hiç kitap okumadan geldim. Okulda veya aile çevremde kitap okumayla ilgili bir alışkanlık ya da beni özendirecek hiçbir itici etmenle karşılaşmadım. Yedinci sınıfın yarıyıl tatiline girerken, Türkçe öğretmenimiz bir ödev verdi bize. "Tatilinizde Yaşar Kemal'in *İnce Memed*'ini okuyacaksınız," dedi. Hepimiz okuduk elbette. Böylelikle *İnce Memed*, benim okuduğum ilk kitap oldu. Belki o yaş için fazla uygun bir kitap değildi, ama öğretmenimiz bunu uygun görmüştü. Ertesi yıl, yine aynı öğretmenim, okuduğum ikinci kitap olan Kemal Tahir'in *Devlet Ana*'sını tavsiye etti ve ekledi: "Edebiyat diye bir şeyden haberiniz olacaksa, sadece

bu dersler yetmez; burada Divan Şiiri göreceğiz, başka şeyler de göreceğiz, ama bu kitapları okuyun,” dedi.

“*Sefiller*’i okumadan dünyayı anlayamazsınız.”

Liseyi bitirip, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi’ne girdiğimde, birinci sırafta beni mucize olarak nitelendirebileceğim bir sürpriz bekliyordu. Anayasa Hukuku dersine Server Tanilli geliyordu. Geniş kültürlü bir insandı; Uygarlık Tarihi ve İnsanlık Tarihi gibi temel kültür derslerini veriyordu. Server Tanilli’yi kürsüde dinlediğimde, gerçekten büyüledim. Anayasa Hukuku dersinde Fransız Devrimi’ni, anayasaların doğuşlarını ve onların sınıf mücadeleleriyle nasıl doğduğunu bir tiyatro oyuncusu gibi anlatıyordu. Kürsüde kılıktan kılığa girerdi, son derece tok bir sesi vardı ve kulağa oldukça heyecanlı geliyordu. Kürsünün altına eğilip, sonra yumruğuyla yükselip, “...ve yükseliyordu proletarya!” diye haykırışını unutamam. Sonraki yıllarda da, Server Tanilli’den çok şey öğrendim. Adam Yayınları’nda kitapları

yayımlanmaya başladığı zaman, onun editörü oldum ve uzun yıllar birlikte çalışma mutluluğuna erdim. Ondan dinlediğim ve unutamadığım çok güzel bir örnek vardı. Babasının görevi nedeniyle, Van’daki bir ortaokula gidiyor. Derslerine bir biyoloji öğretmeni geliyor ve kendisini şöyle tanıtıyor: “Çocuklar, ben biyoloji öğretmeniniz Halit Avan, ikinci *Sefiller* mütercimi Avanzade Süleyman Bey’in oğlu...” Çocuklar, *Sefiller* nedir, mütercim nedir, diye şaşırıyorlar. Öğretmen, “Benim babam o kadar büyük bir adamdı ki, Victor Hugo’nun *Sefiller* romanını Türkçe’ye çevirdi,” diyerek sınıfa soruyor: “Aranızda bu romanı okuyan var mı? *Sefiller*’i okumadan dünyayı anlayamazsınız. Bundan sonra ilk işiniz, *Sefiller*’i okumak olacak.” Server Tanilli, *Sefiller*’i buluyor, okuyor ve o kadar etkileniyor ki, bir hafta hasta yatıyor, okula gelemiyor. Bu, öğretmen-öğrenci ilişkisinin aslında ne denli derinleşebileceğinin çok simgesel örneklerinden biri.

“Kitabı bir kere değil, yedi kere okuyacaksın.”

Öğretmen-öğrenci ilişkisinin edebiyatımızda da esaslı bir yeri vardır; çünkü hiçbir şey yoktan var olmaz. Herkes, öncelikle, kendinden önce yapılmış işlere bakıyor, onları benimseyip sürdürebiliyor ya da onlara karşı çıkıp yeni yollar arayabiliyor.

Bugün yaşayan en büyük yazarımız Yaşar Kemal’in öğrenim durumu neredeyse sıfırdır. İlkokulu bitirip bitirmediği bile şüphelidir. Ama, onun da talihli bir öğretmen-öğrenci ilişkisi olmuş. Nâzım’ın, “Sen mutluluğun resmini yapabilir misin Abidin?” dizesiyle ölümsüzleşen ressamımız Abidin Dino ve Arif Dino, İkinci Dünya Savaşı koşullarında, bir nedenle Adana’ya sürgüne gönde-

riyorlar. Yaşar Kemal o zamanlar daha 16 yaşındadır, kapı önlerinde arzuhal-cilik yapıp, sokakta daktilo yazıyordu. Yaşar Kemal'in edebiyata ilgisi olduğunu gören öğretmeni Arif Dino, bir gün ona *Don Kişot* romanından yedi tane birden getirir. Yaşar Kemal, "Neden yedi tane? Ben bir tanesini okurdum, yeterdi," dediğinde Arif Dino, "Hayır, bu kitabı bir kere değil, yedi kere okuyacaksın. Bu kitap sana hayatın boyunca gerekecek. Bu kadar temel bir yapıt bu," cevabını verir. Gerçekten de, Yaşar Kemal, Arif Dino'nun bu öğüdüne uyarak, *Don Kişot*'u büyük bir dikkatle okur. Bu, edebiyat eleştirisi açısından ilginç bir konudur. İlk romanı olan *İnce Memed*'de, *Don Kişot*'tan izler görülebilir. Bu karşılaştırmalı okumasından, ne denli esinlendiği ya da nasıl yararlandığı anlaşılacaktır.

Bazen, baba oğul da aynı anda birbirinin öğretmeni olabiliyor. Buna da güzel bir örnek, Nâzım Hikmet ile Memet Fuat'ın ilişkisidir. Memet Fuat dört yaşında bir çocukken, Nâzım Hikmet, Piraye'yle evlenir. Nâzım, başka şair ya da yazarların aksine, son derece sevimli bir insandır. Cana yakın, çevresinde inanılmaz bir sevgi ortamı yaratmayı bilen biridir. Dört yaşındaki Memet, ona hayran olur. Kendi babasını hiç arayıp sormaz, ama Nâzım'a olan hayranlığı hiç azalmaz. Üstelik, Nâzım kısa süre sonra hapse girmesine rağmen, hapisneden mektuplarıyla onu besler, yönlendirir ve hangi durumda nasıl davranacağını öğretir. Nâzım Hikmet'in mektupları *Cezaevinden Memet Fuat'a Mektuplar* başlığıyla yayımlandı. Bu mektuplarla, bir çocuğun nasıl yetiştirilebileceğini ve aydın bir insan kılınabileceğini de gösterir. Daha sonra Memet Fuat, edebiyatımızın önemli bir denemecisi ve eleştirmeni oldu. Bugün Nâzım Hikmet'in eserlerinin eksiksiz basılmasını

yine ona borçluyuz. Çünkü, onun kaçak yıllarında, herkes korkudan elindeki Nâzım Hikmet eserlerini yakarken, bir tek Memet Fuat'la annesi Piraye onları saklar. Bugün *Memleketimden İnsan Manzaraları* adıyla yirminci yüzyılın en büyük yapıtlarından biri varsa, bunu onlara, bu sevgi ve öğretmenlik ilişkisine borçluyuz.

"Gönül ki Yetişmekte"

Eğitim, insanların bilgiden çok, duygularının ve kişiliğinin eğitilmesidir belki de. *Madame Bovary*'nin yazarı Flaubert'in bir romanının adı da, *Duygusal Eğitim*'dir. İnsanın duygusal olarak da eğitilip geliştirilebileceğini anlatmak isteyen bir romandır bu. Cemal Süreya, bu romanı dilimize çevirirken, adıyla ilgili *Duygusal Eğitim* yerine, *Gönül ki Yetişmekte* gibi bir başlık uygun görmüştür. Bu da bir eğitim dizesidir aslında.

Çocuklarla ilişkimizi birkaç yıllık öğrenimle sınırlı bir ilişkiden ötede tutarak, bu ilişkiye, onların hayatında o etkilerin ve donanımın hayat boyu süreceğini düşünerek yaklaşmalı. Bu yüzden, onlara ne kadar çok şey versek ve yeni dünyalar açmayı başarabilirsek, etkimiz o kadar fazla olacaktır. Bunun temel yolu da, sanat ve edebiyattır. Örneğin, Melih Cevdet konservatuarda diksiyon öğretmliydi ve çocuklara düzgün konuşmayı öğretiyordu. Melih Cevdet, onları her yıl Troya'ya götürür, gezdirirdi. İlyada Destanı'nı ve mitolojiyi anlatırdı. Diksiyon öğrenirken mitoloji, coğrafya öğrenirken de edebiyat öğrenmeniz gerekebilir. Tiyatro ve konserlere gitmeniz, resim sergilerini de gezmeniz gerekiyor. İnsanlık kültürü belki parça parçadır, ama yine de bir bütünlüğü vardır. Bu bütünlüğü gözden uzak tutmayalım. Hayatın da, kültürün de her parçası insanlık kültürünün bütününe oluşturan parçalardır. ●

Ümudum öğretmen

Dünyaca ünlü yazar Türkiye'ye geliyor

Dünyaca ünlü "Çıtır Çıtır Felsefe" dizisinin yazarı Brigitte Labbé, Eğitimde Edebiyat Seminerleri için Türkiye'ye geliyor. Günışığı Kitaplığı tarafından 1 Mart'ta yedincisi düzenlenen Eğitimde Edebiyat Seminerleri'nin yedincisi 1 Mart'ta Özel Şişli Terakki Ortaokulu'nun katkılarıyla gerçekleşecek. Kapanış konuşmasını, çocuk kitaplarında fenomen olan "Çıtır Çıtır Felsefe" dizisinin yaratıcısı Brigitte Labbé yapacak.

Hatice Demir
@hatice.demir.34

#ees7 Şişli Terakki Vakfı Okulları Eğitimde Edebiyat Seminerleri oldukça güzel ve paylaşım dolu başladı. #egt
pic.twitter.com/pAuWRmg1Va

Eğitimde Edebiyat Seminerleri'nin yedincisi 1 Mart'ta Özel Şişli Terakki Ortaokulu'nun katkılarıyla gerçekleşecek. Kapanış konuşmasını, çocuk kitaplarında fenomen olan "Çıtır Çıtır Felsefe" dizisinin yaratıcısı Brigitte Labbé yapacak.

'Eğitimin görevi, genç beyinleri dogmalarla tersine düşünen, soru soran, yaratıcı ve bağ

Dünyaca ünlü "Çıtır Çıtır Felsefe" kitap dizisinin yazarı Brigitte Labbé dün İstanbul'da düzenlenen Eğitimde Edebiyat Seminerleri'ne katıldı. Sunumların

gerçekleştiği seminerde, Brigitte Labbé eğitimcilerle buluştu.

Bu yıl 7.si düzenlenen etkinliğin ev sahipliğini yapan Günışığı Kitaplığı'nın Genel Yayın Yönetmeni Mine Soysal ile konuştuk. Soysal, projenin içeriğinden, edebiyatın eğitimde konumlanışına ilişkin pek çok sorumuza cevapladı.

Eğitimde Edebiyat Seminerleri projesinin içeriği nedir, nasıl başladı, başlarken neyi amaçladınız?

■ Günışığı Kitaplığı, 18 yıldır çocuklar ve gençler için çağdaş edebiyat kitapları yayımlıyor. Edebiyatla eğitimin yaratıcı işbirliğini çok önemsiyoruz. Edebiyatın, eğitimin didaktik üslubundan çok uzak, yaratıcı

malarla kullanması. Seminerlerde, gençlik edebiyatı, okuma kültürü, kitap okuma özgürlükleri, edebiyat-felsefe ve yaratıcı okuma uygulamaları gibi konuda özgün içerikler, çağdaş yaklaşımlar paylaşıyor. Her seminer edebiyatın dinamik ve farklı bir eğitim kurumunun altında gerçekleşiyor. Türkiye'nin

Dikte etmek çocuk insanlıktan çıka

"Çıtır Çıtır Felsefe" dizisinin yaratıcısı Brigitte Labbé.

Aydın İleri
@aydin.ileri

#ees7'de Eğitimin Edebiyat Karnesi söyleşinde @Mine_Soysal ve Mehmet Aksoy'u keyifle dinliyoruz @_Gunisigi teşekkür pic.twitter.com/vMFCR4hP23

COCUĞUN
HAYATINI

in yaratıcısı Brigitte Labbé, küçük Çocuklara neyin iyi emelerine izin vermeyerek onları insanlıktan çıkaracağını

nedincisi
atıldığı 'Egi-
moların
nere, ünlü
pası dam-
lyona, Tür-
yine yakın satış rakamıyla feno-
men haline gelen "Çıtır Çıtır Felsefe" dizisi-
sinin yaratıcısı Fransız Yazar Brigitte Lab-
bé, konuşmasında, "Demokrasinin en
önemli koşulu uyanık vatandaşlardır," di-
yerek tüm dünyada demokrasinin tehdit al-
tında olduğunu vurguladı. Çocuklara neyin

uz edebiyatsever lerimiz

doldurmak değil, tam
imsız ruhlar yetiştirmektir'

arasındaki engellerin yıkılması, okuma
kültürümüzün yeniden yeşermesi, zengin-
leşmesi.

Okumayan nasıl okutsun?

Bu seminerler bir eksiği giderme
açısından oldukça değerli olsa da burada
eğitimin ana sorumlu devletin bir eksikliğinden
söz etmek mümkün mü, yeterli desteği
görebiliyor musunuz?

Günışığı
Kitaplığı'nın
Genel Yayın
Yönetmeni
Mine Soysal:
Edebiyat,
yerelden
evrensele
genişler; amaç
ve çıkar
barındırmaz

Serap Özyurt
@serapozyurt

Takip ediliyor

Doç. Dr. Nermin Yazıcı'nın sunumu çok
etkileyiciydi... edebiyat mühim birsey #EES7

ÇITIR ÇITIR bir seminer

gu
rir

neyin kötü
mızı söyledi

ğı tarafından 1 Mart'ta yedin-
Eğitimde Edebiyat Seminer-

rada fenomen olan "
yazan Brigitte Labb
kütüphaneci, eğitim
syenlerin katıldığı ve
lerin konuşmacı oldu
cuk ve felsefe arasını
latacak.

k ve gençlik edebiyat
ı Kitaplığı'nın düzen

Sem
i Te
ece
da
y
z s
rti
ilecek. Değişik me
mcinin ücretsiz katla
ğı Özel Şişli Terakki
event ve Beşiktaş'ta

PEV öğretmenleri Edebiyat Semineri'ne katıldı

PEV Koleji öğretmenleri, okul genelinde düzenlenen hiz-
met içi eğitimlerin yanında ulusal çapta gerçekleştirilen
hizmet içi eğitim programlarını da yakından takip ediyor.

ozge_met
@ozge_met

Takip et

#ees7 öğretmenlerin iyi okur olması
,okunacak kitaplar listesini zenginleştirecektir
(Mehmet Aksoy)
pic.twitter.com/YjDOn0n7IW

Hepimiz çocuklarla iletişim halindeyiz. Diğer deyişle, inşa edilmekte olan bir dünyayla iletişim halindeyiz. Yani umutla iç içeyiz ve devasa bir sorumluluğun altındayız. Demokrasiyi yaşatmanın en önemli koşulu, vatandaşların uyanık olması, uyumamasıdır! Her an dikkat halinde olmaz ve uyanmazsak, demokrasi mümkün olmayacaktır. Uyuduğumuz her an, tehlikedeyiz. Örneğin, Fransa şu anda uyuma aşamasında ve tehlikede.

Uyanmış vatandaşlara dönüşmelerini istiyorsak, çocuklara gerekli araç gereci vermek zorundayız. Bu amaçla kendi küçük ölçeğimde, belirli bir yöntemi olan bazı uygulamalarım var. Ama, o küçüklüğe ters orantılı bir şekilde güçlü bir inançla uyguladığım şeyin adı, mikro eylem. Mikro ölçüdeki eylemler. Bugün dünyanın tarihine baktığımızda, bü-

yük değişimlerin, hiçbir zaman tepeden inmediğini görüyoruz. Siyasi, kültürel, toplumsal veya ekonomik olarak, bütün büyük değişimler, kişilerden ya da kişilerin oluşturduğu örgütlerden, gruplardan gelir. Büyük büyük kurumlar yapmaz bunları.

Kant'ı çocuklara anlatabilir miyiz?

Ben bu kitapları otuz yedi yaşında yazmaya başladım. Daha önce bir iş ve ofis yaşamım vardı. İnternet satışı ve ticareti işinde ortağım ile birlikte çalışıyordum. Bir gün, bir anda, beynimden vurulmuşu döndüm. Çünkü fark ettiğim şey, yaptığım işin artık bana bir anlam ifade etmediği idi. Sorbonne'da katıldığım felsefe derslerinde, sanırım hayatımda ilk defa düşünmüştüm, düşünebilmişim. Dini yapılardan özür dileyerek söyleye-

Felsefe, şaşırma, merak etme ve hayranlık duyma halidir.

Brigitte Labbé

Çocukların da, yetişkinlerin de baştacı ettiği “Çıtır Çıtır Felsefe” dizisinin Türkçe’ye çevrilen 25. kitabı onuruna 7. Eğitimde Edebiyat Semineri’nde eğitimcilerle buluşan Brigitte Labbé, çocuklar ve felsefe arasındaki yolculuğuna ilişkin deneyimlerini paylaştı. Birçok okulun en çok önerdiği kitaplar arasında yer alan dizinin bilinmeyen yönlerini aktardı.

bilirim ki, hem annemi ve babamı, hem de yakın çevremi, çevremdeki değerlerini, otuz beşime kadar hiç düşünmedim. Programlanmış bir yaşam sürdürdüm, hep böyle hissettim. Felsefe dersleriyle başlayan şey, aslında düşüncenin verdiği bir hayran olma haliydi. O duygu benim için o kadar olumluydu ki, çocuklara aktarmak istediğim şey tam da bu hayran oluştu. Sonra Sorbonne’da bir profesörle konuştum ve dedim ki: “Sizce Immanuel Kant’ı çocuklara anlatabilir miyiz?” Durdu, düşündü ve, “Tamam, deneyelim,” dedi.

**Felsefe bir dilim pasta
ve bir bardak portakal
suyudur.**

Paris’te kafe sahibi olan bir arkadaşım kitaplara bayılmıştı. “Çarşamba öğleden sonraları gel, çocuklarla şu kitap-

lar üzerine felsefe sohbetleri yap,” diye önerdi bana. Kabul ettim, o da çevrede tanıdığı kasaba, manava ve dükkânlarla afişler astı. Kafenin asmakatına yastıklar koyduk. Çocuklardan, yanlarında atıştırmalık bir şeyler getirmelerini istedim. Çünkü dizinin adı, Türkçe’de “Çıtır Çıtır Felsefe”, Fransa’da “Tadımlık Felsefe.” Tadımlık, çitirdatacak bir şeyler olmalıydı. Felsefede, yemek yemek çok önemlidir. Eski Yunan’da, filozoflar bunu içki içerek yaparlardı, ama ben çocuklarla yaptığım için, biz yemek yemek zorundayız. Felsefe, sadece büyük büyük düşüncelerin o büyüklüklerle aktarılması değil, bazen de bir dilim pasta ve bir bardak portakal suyudur.

Çocukları sınıftan çıkarmaya çalışıyorum. Çünkü çocuklarla o felsefi tartışmayı yapacak olan yetişkin de “bilen yetişkin” statüsünden sıyrılmak zorun-

da. Yere bağdaş kurarak oturuyoruz. Çünkü yere oturmak, çölmek ya da bağdaş kurmak, onların boylarını fazla geçmeden var olmamın, bulabildiğim tek çözümüydü. Ayrıca, çember halinde oturuyoruz, çünkü, hepimiz birbirimizden ve orta noktadan aynı oranda uzak oluyoruz. Bu orta noktanın adı zaten sorudur. O soruyu hep birlikte düşünürken, ona eşit mesafedeyiz. Aynı zamanda yere oturmak da, beden özgürlüğü demektir.

Bedenle ruhu ayrı düşündüğümüzde, beden özgürlüğü, düşünce özgürlüğüyle aynı yere çıkabilir. Çocuklara o hareketi yapma özgürlüğünü vermek gerekir. Büyük düşünürler de yürüerek, ayaklarına o yürüyüşün verdiği masajı yaparak fikirler üretiyorlar, bedensel özgürlüklerini kullanıyorlardı. Çocuğu sandalyeye oturarak ondan felsefe yapmasını bekleyemeyiz. Ayrıca, hepimiz bir tadımlık paylaşıyoruz. Bir anlamda, özgür ve bir aradayız; sözcüklerimiz de aramızda aynı o tadımlıklar gibi özgürce dolaşıyor.

Orada ebeveynlerin olmaması çok önemli; ama onların salondan çıkmasını istemek de bir o kadar zor. Çünkü yetişkinler için, çocuklara, onların bulunmadıkları bir özgürlük alanı bırakmak, çok radikal bir fikirdir.

Kendini inşa edebilecek bireyler yaratmak...

Kafamda bir hedefle gittiğim zaman başarısız oldum. Örneğin, bu öğretmenler için çok önemli ve gerekli. Kafamızda bir hedef varsa, belli cevaplar bekliyoruz demektir. Siz bir hedefle gittiğiniz zaman, çocuk bunu kolaylıkla anlıyor ve size, sizin ondan bek-

lediğiniz cevabı vermeye çalışıyor. Zaten, okulun kendinde çözemediği dram da budur. Çünkü çocuklar okula giderler ve yetişkinlere, zaten yetişkinlerin çoktan sahip olduğu cevapları verirler.

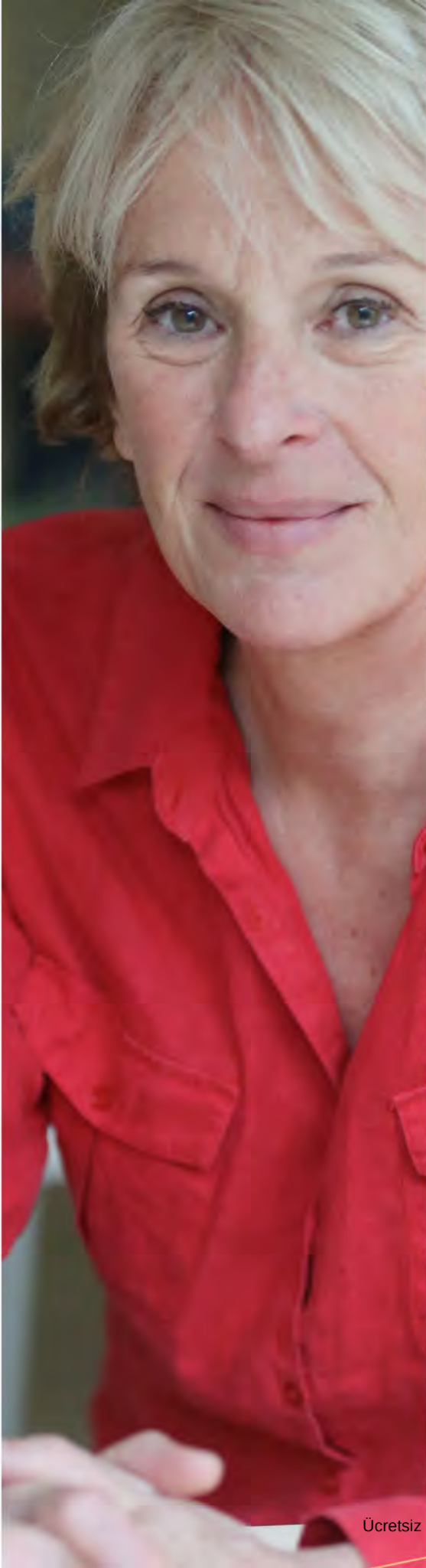
Amaç felsefeyi öğretmek değil, felsefe yapmak ve birlikte tartışmaktır. Fransa'da, felsefeyi isimlerden arındırarak çocuklara sunduğum için felsefe bölümleri beni çok kınadı. Çünkü, onlara çocukların Kant, Sartre ve Wittgenstein gibi isimleri bilmeye ihtiyaçları olmadığını söyledim; çünkü umurlarında değil. Bu isimleri bilmek ve, "Benim çocuğum, geçen gün Wittgenstein'dan söz ediyordu," demek sadece yetişkinlere zevk veriyor. Amaç, Kant'ın adını söyleyebilen yetişkinler değil, eleştirel aklı kendine kurabilmiş ve kendini inşa edebilecek bireyler yaratmaktır.

Çocuklara Hitler'i sormak!

Çocukların düşünce ve duygularını ortaya çıkarıp, konuşmaya dökmek çok önemli. Çünkü genel olarak, eğitimde yazıya verilen öncelik ve retoriğe, konuşmaya, söze verilmeyen o yer, beni her zaman fena halde çarpmıştır. Çocuklara, "Biliyor musunuz, Hitler Almanya'da nasıl iktidara yükseldi?" sorusunu sorduğumda, "Tanklarla, bombalarla, orduyla, tüfeklerle," gibi yanıtlar aldım. Oysa asıl cevap, sözcükler ve söylemler olacaktı.

Bir dili, konuşmayı oturtmazsak, sadece manipölasyonların hedefi ve avı olmakla kalmayız; kendimize hayatta hiç yer açamayız. Ne zaman ki, Hitler gibi bir adamın iktidara sözcüklerle, sözle, söylemle nasıl yükseldiğini anladılar, o zaman onun adı bir uyanışı simgeledi onlar için.

Demokrasiyi yaşatmanın
en önemli koşulu,
vatandaşların uyanık
olması, uyumamasıdır!

Brigitte Labbé

'Az sayıda yetişkin filozof kalmayı başarır'

"DOĞRUDAN ÇAKILINA HITAP İSTİYORDUM"

- Kitapta çizimler Jacques Azam'la nasıl yorsunuz?

- Mevin, tamamen sonra Jacques Azam hiçbir öneride bulunmasına yön vermiyordu. Başına okuyor ve o çiziyor. İllüstrasyonları gösteriyor bize. Tek tek konuşuyor, varyörüz. Elbette, ların her biri herke edilmiş oluyor.

- Değindiğiniz ka de zor aslında. Olu korkutunuz mu?

- Bu konular her nize çocuklar için olmayan konular a onları bir kitabın d ve konuşmak daha konularla müthiş l yüzden, olumsuz b söyleyemem. Bence ve zorlu

rin hay çevrele sizlik. C sandığı kaygı du uzak du Fikirler doluşma

Brigitte Labbé'nin Paris Sorbonne Üniversitesi felsefe profesörlerinden Michel Puech danışmanlığında kaleme aldığı dizi yeni kitaplarla büyüyor. Yaşamı ve dünyanın işleyişini anlamaya çalışan çocuklara yardımcı olacak temel sorularla kurulan felsefe dizisi, ülkemizde yayımlanmaya başlıyor.

Özgür ÇINAR

Felsefi düşünceyi çocuklara aktarmak nereden geldi aklınıza? - Felsefeyi oldukça geç bir yaşta keşfettim. Hissettiğim hayranlığı öncelikle ve özellikle çocuklarla paylaşmak istedim çünkü çocuklar, o gençlik yaşta zaten bir sorgulama içinde. Yaşamı, başkalarını ve kendilerini çevreliyorlar. Ben de yaşamı sorgulamaya, "alet çantası" göre kitapları önererek

ların gelişimine hayatlarına bir bir yarar sağla bizzat yaratır tür, geliştirir. Bir ruh gödasıdır felsefe, aklın soluk-

"Bu konular herkes için zor, yalnızca çocuklar için değil" diyor Labbé

olup olmadığını soruyorum. Çünkü çocuk affetmez!

Kahrolsun bağızı şeyler!..

İnsanların yaşamlarına, haklarına, sorumluluklarına sahip çıkışında kitabın yerini elbette hiçbir zaman tam olarak bilemeyeceğiz, ancak kitapları duyduğumuz inanca, "Çıtır Çıtır Felsefe" dizisinden bir seçkiyle, "demokrasi ve direniş dersleri"ni bir kez daha hatırlatabiliriz...

Bu arada, burada, bu kura mermerin altında bu teneffüs daha yavaşla Tabiatın tuluza kalkacak bir göçak gömüldür Düşünce-şuanda ötürülmüştür. Mucul C

Brigitte Labbé'nin 'Çocuklara Çıtır Çıtır Felsefe Dersleri' adlı kitabı, 'Aydınlık Gazetesi' tarafından yayımlanıyor. 'Aydınlık Gazetesi' tarafından yayımlanıyor. 'Aydınlık Gazetesi' tarafından yayımlanıyor.

Brigitte Labbé: 'Demokrasinin koşulu uyanık vatandaşlardır' aydinlikgazete.com/sanat3/34948-b...

Yediden yetmişe herkes için felsefe

Sıkça sorulan soru: "Neden felsefe?" Bu soruya cevap verirken, felsefenin sadece bir düşünme biçimi değil, aynı zamanda bir yaşam biçimi olduğunu hatırlatmak gerekir. Felsefe, hayatın anlamını sorgulamak ve anlamlandırmak için kullanılan bir araçtır. Felsefe, hayatın anlamını sorgulamak ve anlamlandırmak için kullanılan bir araçtır.

Kim korkar hain felsefeden?

Meraklandığında "ciss" diye engellenen, soru sorulduğunda "kargıma bakalım sen!" diye susturulan bir kültürün kodlarını deminden sarsmak için "Çıtır Çıtır Felsefe" dizisi oldukça keyifli bir seçenek.

EZGİ KARATAŞ Topumsal pratikte eleştiri alan pek söylenmediği, soru sormak ve düşünme yorumlarına çağırılan ise küpün-ayrı gördüğü de olayı bir tiple "felsefe yapma" uyarısına maruz kaldığı bir kültürde felsefe, aslında hepimizin hırsı korktuğu alan oldu. Hatırlayın ise döneminizi, hoca baatı bir soru sordırı ve hemen ardından tüm sınıf sus pus kavrıldı. Eee, ne de olsa "aman kargıma" çam çocukları kiki bader. Eee, hepimiz için ne bir kahut- ad? İnsan düşünün varlığı. Ve fakat bu düşünce aslında sinerjisi on parca caba etmek için vardı. Pek, düşünce, aklı, eleğin, kırık? İşte bunlar duyuldu ve anıldı topuklayarak kaçmamız gerektiği öğretmen kavramları oldu. Ama sonra bir baskık tam da bunlar şeylerini yor edebiliyorduz. İşte böyle ezberciğin içinde, çok zaman sonra geçti uğraşlar sonun- da çetrefil kavramlarla konuşuk du bugünün çocukları daha, gençler, zihni sirdinin "badaa" coss...

Çocuklara çıtır çıtır felsefe dersleri

'Yetişkinler çocuk kitab kılığında fel

Brigitte Labbé: "Çocukların düşüncelerine izin verin." kitap.radikal.com.tr/Makale/cocukla... @radikal aracılığıyla

Bulaşığı kim yıkayacak?

Fransa'da çok yakın bir zamanda bir yasa çıktı; herkes için eşit evlilik. Bugün Fransa'da iki adam ya da iki kadın yasalar önünde evlenebilirler. Fransa'nın bir kasabasında, on yaşındaki bir çocukla *Oğlanlar ve Kızlar* konuşmasını yaptığımızda, çocuk yasaya ya da başka hiçbir ayrıntıya takılmadı; ama, sorduğu tek soru, "E bir dakika, evde iki baba varsa bulaşığı kim yıkayacak?" oldu. Yıl 2014 ve Fransa'dayız. Çocuk için buradaki sorun, iki erkeğin evli olması değil, bulaşığın kimin tarafından yıkanacağıdır.

Yasalar neyi söyler?

İnsanın özünde olan şey, iyi ve doğru üzerine düşünebilmektir. Eğer çocukları iyi ve kötü kavramlarının dışarıdan dikte edilmesine alıştırsak, onları oldukça tehlikeli bir duruma sürükleriz. Öncelikle, düşünmelerini engelleriz. "Git, yan komşuyu öldür. Çünkü o kızıl saçlı," cümlesini doğru olarak sunduğunuzda, çocuk da gider öldürür. Çünkü ona iyinin, kötünün ne olduğu dikte edilmiştir.

Küçük yaştan itibaren sorgulama başlalmazsa, onunla birlikte düşünceye eşlik etmezsek, iyilikle kötülükte olduğu gibi, tamamen dışarıdan manipülasyona açık bireyleri kendi ellerimizle yaratırız. Bu bir siyasi lider, bir patron ya da dini lider olabilir. "Sen ne düşünüyorsun, neden böyle düşünüyorsun?" demeden, "Bu iyi, bu kötü," diye dikte ettiğimizde, onları yavaş yavaş insan olmaktan çıkarıp nesneleştiririz.

Çocuklar özellikle yasalar hakkında çok kafa karışıklığı yaşıyorlar. Çocuklar sanıyorlar ki, neyin iyi, neyin kötü olduğunu yasalar söyler. Oysa, yasanın söylediği tek şey, neye izin verildi-

ği ve neyin yasak olduğudur. Bu ayrımı çocukların yapabiliyor olması özellikle ahlaki konularda çok önemlidir. Kürtajın yasaklandığı ülkelere baktığımızda, "Kürtaj kötü bir şey," dememek gerekir. Yalnızca, "Yasa bunu yasaklıyor," demek yeterli olacaktır. Ahlaki sorgulamaları çocuğa çok küçük yaştan, tohum eker gibi vermek iyi olacaktır.

Aydınlanmış bir seçim

Kitap harika bir araçtır. Birlikte her konuyu konuşabilmek için birleştiricidir. Çünkü kitap, kişinin kendiyle konu arasına bir mesafe koymasını sağlar. Biraz olsun, şefkat duygusundaki o baskın duygulardan arınıp konuya odaklanmasına yardımcı olur.

Çocuklar, karmaşayla ve kafa karışıklığıyla rahatlıyorlar. Çok iyi düzenlenmiş, sıralı bir dünyadan korkuyorlar... Ona anlamını söylemek gerekiyor. Okulu yarın, 10 yaşında bırakamazsın; çünkü şu anda aydınlanmış bir seçim yapamazsın. Sonuçlarını ölçülebilir şekilde seçim yapmaktır aydınlanma. Hem de 10 yaşında...

Bazı çocuklar konuşarak değil, sadece dinleyerek katılırlar. Onları rahat bırakmak doğrudur. İlle de ifadeye zorlamak gerekir. Özellikle de, onun sessiz kalışı bir dinleyişse... "Sen ne düşünüyorsun? Hiç konuşmadın," demek, tam bir müdahaledir. Bu, onları ve onlar gibi diğer konuşacak olanları da engeller.

Felsefe, şaşırma, merak etme, hayranlık duyma, uyumadığını hissetme halidir. Ama, şunu unutmayalım ki, bu hayran kalış hali kırılmalıdır. Aslında biliyoruz ki, tüm çocuklar filozoftur. Ama çok azı öyle kalır. Bizim sorumluluğumuz, bu hayran kalış halini kalıcı ve sürdürülebilir kılmaktır. ●

Çan sesini duyma sorumluluğu

Adnan Binyazar

Edebiyatımızın usta kalemi Adnan Binyazar, eğitimde edebiyatın var oluşunu ve insanla edebiyatın buluştuğu noktayı sorguluyor. Binyazar, Eğitimde Edebiyat Seminerleri'nin eğitimci ve okur için önemine değiniyor.

Duygu-düşünce etkileşiminin besleyicisi sanattır, edebiyattır. Eğitim, yazınsal anlamda, belli bir beğeni düzeyi yaratarak, insanı insanla kaynaştırmının da aracı sayılabilir. Eğitim kurumlarının, yetkin kişilerin öncülüğünde bilimsel, sanatsal alanlarda araştırmaya dayalı bilgiler vererek seminerler düzenlemesi temel görevlerinden biridir. Sorunsal konuların seminerlerde tartışmaya açılması, gerçeğe varmada en etkili yöntemlerden biridir. Günışığı Kitaplığı'nın, eğitimsel birikimleri etkili kılmak amacıyla düzenlediği Eğitimde Edebiyat Seminerleri'nde, ana konu olarak "eğitimde edebiyat"ı tartışmaya açmasını; son yıllarda her uygulamayla eğitimin biraz daha örselendiği bir ortamda, özellikle zamanlama açısından anlamlı buluyorum.

Başından beri katıldığım bu seminerlerden birinde "edebiyatın öğretici yanı" üzerinde durulurken; edebiyatla öğretme amacı güdülmediğini; buna karşın edebiyatın öğrettiğini, diğer alanların öğretmediğini savunduğumu anımsıyorum. Bu vesileyle, "eğitimde

edebiyat" gündeme gelmişken, bir ölçüde de olsa bu görüşümü açmak istiyorum.

Ernest Hemingway'in *Çanlar Kimin İçin Çalıyor* adlı romanını okumak için elinize aldığınızda, John Donne'in *Çanlar Kimin İçin Çalıyor* başlıklı şiiriyle karşılaşsınız:

*Hiç kimse bir ada değildir,
ne de bütünüyle kendisi.
Her insan kıtanın bir parçasıdır.
Gövdenin bir bölümü; bir toprak
parçası deniz tarafından alıp
götürülse, Avrupa azalır.
Tıpkı haritadaki burun gibi, tıpkı
senin veya bir arkadaşının
sahip olduğu mülk gibi, bir
insanın ölümü de beni azaltır.
Çünkü ben insanlığın kendisinde
içeriyim.
Öyleyse asla haber gönderip
sordurma çanlar kimin
için çalıyor diye,
Çanlar senin için çalıyor.*

Edebiyat, eğitimsel bağlamda insanlar arasında etkileşimi de sağlıyor. Öyle olmakla birlikte, edebiyatın temel işlevi, kişinin algılama yeteneğini geliştirerek, onda belli bir beğeni düzeyi yaratmaktır. Hemingway'in, Donne'dan etkilenecek *Çanlar Kimin İçin Çalıyor* adını verdiği romanının ana konusu İspanya İç Savaşı'dır. Ne var ki, o roman, okunup bitirildikten sonra, belleğe savaş bilgileri yerleştirmez; ama yaşadıkça Pilar Ana'nın çektiği çileleri, aynanın karşısında saçları dipten kesilen genç Maria'nın çektiği acıları yüreğinizde duyarsınız. Tolstoy'un *Savaş ve Barış*'ı, Victor Hugo'nun *Sefiller*'i de vicdanı sarsan izleriyle yerleşecektir, algılamalarınızın iç evreninde...

Görüldüğü gibi Donne'in, şiirindeki çan kavramı, okuyanda bir bilinçlenme algısı yaratıyor. Şiir bu yönüyle, insanlığın yaşadığı bütünleştirici öğelere çağrı algılaması uyandırıyor. İnsandaki bütünlük duygusu, bu aşamada kimse'nin bir ada olmadığı, kıtanın bir parçası olduğu yaklaşımıyla somutlaşıyor. Şair bunu, kişinin, "gövdenin bir bölümü" olduğuna değinerek belirgin kılıyor. "*Bir toprak parçası deniz tarafından alıp götürülse, Avrupa azalır,*" dizesiyle, dar çevreyi alabildiğine genişleterek konuyu evrenselleştiriyor. Bu genişleme sonunda, "*Bir insanın ölümü de beni azaltır, / Çünkü ben insanlığın kendisinde içeriğim,*" dizeleriyle, insanı kendi benliğiyle baş başa bırakıyor. Birey bu aşamada, artık çanların kimin için çaldığını sormayacaktır. Çünkü çan onun içinde, benliğinin bir parçasıdır. Bütünün parçası olmak, kişiye çanın sesini duyma sorumluluğunu da anımsatmış oluyor.

Edebiyatın, okunanı iyi kavramada, güzelliklerin ayırımına varmada da etkili olduğunu yinelemeye gerek yok. Elbette iyi bir edebiyat eğitimi, kişiye okuma

alışkanlığı kazandıracaktır. Toplumun giderek duyarlık körleşmesine uğradığı, algılama duyarsızlığı yaşadığı bir dönemde, Günişığı Kitaplığı'nın gelenek-selleştirdiği seminerlerini "eğitimde edebiyat"a ayırmasının artalanında, önemli bir boşluğu duyumsatma düşüncesi yattığı kanısındayım. Bunda, ortalığı roman adı altında sıradan anlatıların, özellikle çocuk edebiyatında içerikçe olduğu kadar dilsel yönden de yazınsal düzeyi düşük kitapların doldurmasının etkisi de sezilmiyor değil. Ayrıca, Günişığı Kitaplığı seminerleri, eğitim kurumlarının savsakladığı bir alanı açma anlamı da taşıyor. Daha çok da, etkinlikler konusunda yetkililerin tutumlarına karşı uygarca bir tepki olarak da algılanabilir. ●

EES Notları

Behiç Ak

Çocuk metni okuyup zevk almalı; soruları kendisi sormalı, oradan başka sorular çıkarabilmeli ve o soruların cevaplarını da kendisi vermeli.

Feyza Hepçilingirler

Edebiyat eğitim aracı değildir, ama edebiyat insanı birey olarak eğitir.

Prof. Dr. Sedat Sever

Parmak sallayan bir eğitim anlayışı, "düşünen çocuk" önündeki en büyük engeldir.

Öğretmen ve öğrencinin öğrenme ortağı: Kütüphaneci!

Prof. Dr. Bülent Yılmaz

Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi

Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Bülent Yılmaz,

7. Eğitimde Edebiyat Semineri'nde yaptığı "Öğretmen ve Kütüphane: İşbirliği ve Yeni Yaklaşımlar" başlıklı konuşmasında, kütüphanelerin eğitimde yaratıcı konumlanmasını ve öğretmen-kütüphaneci işbirliğinin kapsamını ve uygulamaları anlattı.

Edebiyat, dünyayı incelikli öğrenme biçimidir. Aynı zamanda edebiyat, imgelerle çalışan bir dildir. Bunun estete edilmiş bir bilgi olduğunu, dünyayı edebiyat aracılığıyla öğrendiğimizi, öğrenmenin nesnesinin de bilgi olduğunu düşünürsek, aslında kütüphane ile edebiyat ve eğitim arasındaki ilişkiyi bilgi nesnesi üzerinden kurmak doğru olacaktır.

Eğitimde kütüphane neden yer almalı?

Kütüphanenin eğitim sürecinde yer almasının temel gerekçesine bakıldığında, öncelikle, değişen eğitim anlayışını görebiliriz. Kapısı kapalı bir sınıfta depolanan ve biriktirilen bilginin oluşturduğu bu pasif öğrenme biçiminin öğ-

renci üzerinde sıkı bir denetim unsuru vardır: Sınav!

Toplu öğrenimden, böylesi bir eğitim anlayışından, açık ve bağımsız bir öğrenme anlayışına geçiş söz konusudur. Kütüphane, aslında bu yeni eğitim anlayışının ve yönteminin bir unsurudur. Kütüphane kurumunu eğitimde organik bir parça niteliğine kavuşturan şey, aslında bu anlamda değişen eğitim anlayışıdır. Bu değişimde önemli bir nokta da, aynı sınıfta olsalar bile bütün öğrencilerin aynı zekâ, ilgi ve yetenek düzeyine sahip olmadıklarını kabul eden yeni eğitim anlayışıdır.

Öğretmen, aynı sınıfta bulunan otuz çocuğun aslında aynı sınıfta olmadığını farkındadır. Dolayısıyla biz, tek

kitap ve tek öğretmene dayalı bir öğretim sistemiyle, üstelik ezbere dayalı bir öğretim sistemiyle, aslında otuz çocuğun aynı ilgi, yetenek ve becerilere, zekâ düzeyine sahip olduğunu varsayıyoruz. Oysa tam tersine, bunların farklı ilgi, yetenek ve zekâ düzeylerine sahip olduğu anlayışından yola çıkan bir eğitim yaklaşımı, ister istemez araştırmaya ve çok kaynağa dayalı olmak zorundadır. Kütüphane kurumunu eğitimde zorunlu kılan yeni bir eğitim yaklaşımı ve gerçek budur.

“Eğitimde neden kütüphane?” sorusuna somut yanıtlar verecek olursak; Amerika’da yapılan yeni bir araştırma, kütüphane programlarının dil ve okuma becerilerini yüzde onla yirmi arasında arttırdığını belirlemiştir. Yine Amerika’daki bir başka eğitim araştırması sonucunda, bir okulda kütüphane ve kütüphaneci varsa; bir öğretim programı olan bilgi okuryazarlığı müfredatla birleştirilmişse; okul ve kütüphanenin bir web sayfası ve iyi bir kütüphane koleksiyonu varsa, akademik başarının yüzde yirmi arttığını görüyoruz.

Okul kütüphanecisinin eğitim-öğrenme sürecindeki rolü ve işlevi

Kütüphaneci, bilgiye erişimle ilgili yeterli bilgi ve becerisi olan kişidir. Kütüphaneci, öğrencilerin bilgi ve fikirlerin etkin kullanıcıları haline getirilmesi sürecinde önemli bir role sahiptir. Bu nedenle, bilgi okuryazarlığına önem verilmesi gerekir. Artık bilgi, geçmişteki gibi çok basit bir biçimde elde edilebilir bir nesne değildir.

Bugün, bilgi elde etme süreci son derece karmaşıktır ve güvenilirliği tartışılır. Günümüzde en önemli bilgi kaynağı olarak sunulan Google’da arama

yapmanın bile çeşitli yolları var. Virgül-lü, virgülsüz, bağlaçlı ya da bağlaçsız kullanımlarda elde ettiğiniz sonuçların yüzde yüzünde farklılık göreceksiniz. Dolayısıyla bilgi elde etmek, günümüzde ciddi anlamda, teknolojiyi kullanma bilgisi ve becerisi isteyen bir süreç, bir eylem haline gelmiştir.

Eğitimin temel amacı, bilgiyi veren değil, bilgiyi nasıl elde edebileceğini bilen öğrenci yetiştirmek olmalıdır. Dolayısıyla okul kütüphanecisi, günümüzde öğrencilerin bilgi okuryazarı kılınmasında çok önemli işlevler yüklenen kişidir. Kütüphanecinin, öğrenci başarısı için öğretimi desteklemek ve bilgi erişimi için kılavuz olma gibi rolleri vardır. Kütüphaneci, aynı zamanda teknolojiyi kullanıcı için kolaylaştıran bir uzman olmalıdır. Kütüphaneci, öğretmen ve öğrencinin öğrenme ortağıdır.

Öğretmen-kütüphaneci işbirliğinin gerekçeleri

Karmaşık bir toplumda yaşamaya başladık. Öğrenciyi bu karmaşık topluma hazırlamak için tek kişinin çabası yetmez. Yine bilgi okuryazarlığı kavramı aracılığıyla, bunu kütüphaneciyile birlikte yapmamız gerekiyor.

Son yıllarda gündemde olan iki önemli kavram var: Yaşam boyu öğrenme ve bağımsız öğrenme. İnsanların örgün eğitimle ilişkileri en fazla 13-14 yıllık bir süreçtir. Birçok insanın bu kadar da değildir. Yaşam boyu öğrenmeyi sürdürebilecek ve yöntem olarak da kendi kendine öğrenme becerisini edinmiş öğrenciler yetiştirmek zorundayız.

Okulda sadece sizin yönlendirmenizle öğrenen bir öğrenci yerine, tek başına kaldığında da öğrenmeyi becerebilen öğrenciler yaratmak durumundayız.

Burada hem bir araştırma yöntemi olarak, hem de araştırmayı destekleyen bir kuruluş olarak kütüphaneyi düşünmek zorundayız.

Hem öğretmenin, hem de kütüphanecinin amaçları vardır. Gerçekten, her ikisi de kendi amaçlarını gerçekleştirmek için birbirlerine gereksinim duyarlar. Gelişmiş ülkelerdeki eğitim sistemlerinde öğretmen ve kütüphaneci ilişkisi çok sıradan bir ilişkidir, bizdeki gibi rastlantısal ve mucizevi bir karşılaşma değildir. Çok standart bir ilişkidir. Türkiye’de bu ilişki, sadece kişisel duyarlılıklar sonucu olabilen bir şey.

Kütüphane olmazsa eğitimin olmayacağı düşüncesine ne kadar sahibiz?

Kütüphane, eğitimin niteliğinin göstergesidir. Eğer bir okulda kütüphane yoksa, öğrenci kütüphaneyi kullanmıyorsa, burada nitelikli bir eğitimin olduğunu asla söyleyemeyiz. Siz istediğiniz kadar mükemmel bir eğitim yaptığınızı düşünün, kütüphanesi olmayan bir okulda genel anlamda nitelikli bir eğitim verilemez. Çünkü orada, genel olarak tek ders ve tek öğretmene dayalı bir anlayış egemen demektir.

Kütüphane, araştırmaya dayalı bir eğitimin göstergesidir. Bugün, hangi teknolojik gelişmeler söz konusu olursa olsun, araştırmaya dayalı olmayan bir eğitim sistemi, çağdaş ve nitelikli değildir.

Öğretmen-kütüphaneci işbirliği

Bizim kütüphaneci ve öğretmen olarak işbirliği yapmamızın temel gerekçesi, eğitimde birlikte çalışmaktır. İşbirliği bu anlama gelir. Gerçekten de

öğretmen-kütüphane işbirliği demek, öğrencinin akademik başarısını artırmak demektir. Eğer böyle bir derdimiz varsa, işbirliği yapmak zorundayız. Öğretmen de, kütüphaneci de aslında entelektüel insanlardır. Böyle bir işbirliği, yüksek düzeyde entelektüel bir çaba anlamına gelir.

Kapıları kapalı sınıf anlayışı artık vazgeçilmesi gereken bir eğitim yaklaşımıdır. Ders programlarıyla kütüphane kurumunu ve kütüphanedeki etkinlik programlarını bütünleştirmek durumundasınız.

Bir öğretmen, bir yıl boyunca, o ders çerçevesinde işleyeceği konuların kütüphaneyi ilgilendiren etkinliklerini, yine kütüphaneciyile birlikte planlayabilir. Bu noktada, temel ilkenin, birlikte düşünme, planlama, gerçekleştirme ve değerlendirme olduğunu da unutmamak gerekir. Öte yandan, yurtdışındaki kütüphaneci-öğretmen işbirliğinin en somut alanlarından biri, öğrencilerin proje çalışmalarına kütüphanecinin destek vermesidir.

Öğrencinin proje çalışmaları için gereksinim duyduğu bilgi kaynaklarını kütüphanecinin ona sağlaması gerekir. Ama öncelikle, bu proje çalışmalarının planlanmasında, öğretmen-kütüphaneci işbirliği gerekir. Öğretmen, bu proje çalışmaları için öğrencinin hangi bilgi kaynaklarına gereksinim duyacağına ilişkin bir listeyi hazırlayıp kütüphaneciyeye verebilir ve bütün bu kaynaklar kütüphaneye sağlanabilir.

Gerçekten etkili ve verimli bir öğretim-öğrenim için gerekli olan, öğretmen ve kütüphanecinin kendi uzmanlık bilgi ve becerilerini, yani kapasitelerini, öğretim olgusu içinde birlikte kullanabilmenin yollarını yaratmaktır. ●

Fuarlarda

7. Çukurova Kitap Fuarı

14-19 Ocak 2014

Pakize Özcan | Hacer Kılıcıoğlu | İrem Uşar

12. Bursa Kitap Fuarı

15-23 Mart 2014

Hacer Kılıcıoğlu | Sevgi Saygı
Aslı Tohumcu | Gaye Boralıoğlu
Behiç Ak | İsmet Bertan

19. İzmir Kitap Fuarı

19-27 Nisan 2014

Hacer Kılıcıoğlu | Sevgi Saygı
Aslı Tohumcu | Gaye Boralıoğlu
Behiç Ak | İsmet Bertan | Müge İplikçi

5. Diyarbakır Kitap Fuarı

20-25 Mayıs 2014

İrem Uşar | Necdet Neydim

3. Malatya Anadolu Kitap Fuarı

29 Nisan-4 Mayıs 2014

6. Kocaeli Kitap Fuarı

17-25 Mayıs 2014

Fuarlardan ÇOCUK SESLERİ

"Bu ilk gelişim. Fuardan önce lunaparka gittim ve çok pişman oldum. Okulda normal kitaplar insanı biraz sıkıyor, burada çok acayip kitaplar, şifreli kitaplar var. Ben bunları bilseydim paramı harcamazdım."

Holil, 12, İzmir

"Ben romantik kitapları seviyorum ve onları görmeye geldim. Fuarda daha çok çeşit görebileceğimi söylediler."

Esra, 14, Malatya

"Yeni kitaplar keşfetmek için güzel bir yer. Okulumuzda hiç sözü edilmeyen ve duymadığım kitaplara denk geldim burada. Keşke yılda birkaç defa olsa..."

Ipek, 15, İzmir

"Fuarda çok komik kitaplar görmek istiyorum. Bazı kitaplarda da karikatür görmeyi istiyorum. Komik kitapların ve çizgi romanların yazarlarını görmek, onlarla konuşmak istiyorum."

Eren, 9, İzmir

"Fuarda en çok şairler dikkatimi çekiyor. Gördüm ve konuştum onlarla... Dışarıdaki kitapçılarda bir tane kitap alıp çıkıyorsun, burada gezebiliyoruz."

Merve, 8, Kocaeli

"Bu sefer 'Çıtır Çıtır Felsefe'yi görmek için geldim. Hayatı öğretiyor sanki bu kitaplar. Bazıları vardı bende. Bende olmayanları almak için geldik... Belki buradan çıkışta lunaparka da giderim."

Sinemis, 9, İzmir

"Neden ayrı ayrı çok satış yeri var, anlamadım. Neden kitapları bir kişi satmıyor anlamadım. Pazar yeri gibi burası."

Deniz, 9, Malatya

"Fuara ilk gelişim. Eğlenceli ve esrarengiz kitaplar görmeyi istiyordum."

Batın, 12, İzmir

"Yazarlarla tanışmadım, ama tanışmak ve kitap imzalatmak isterdim... Küçük bir büfe, doğru düzgün yemek yiyecek bir yer olmasını isterdim."

Sena, 12, Diyarbakır

"Fuarda yeni gelmiş kitaplar dikkatimi çekti... Kitapları hocalar zorladığı için okuyorum."

Hazal, 8, Kocaeli

"Fuarda, kalın ve ağır kitapların incelerini görmek isterdim. Mesela Suç ve Ceza'nın incesi olsa okuyabilirdim."

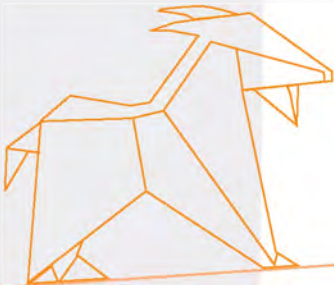
Betül, 12,
Diyarbakır

"Fuara geldim, çünkü çok merak ettim. Çok eğlenceli ama çok büyük burası. Bir sürü kitap var, yazarlar var. Ben ilk defa bir kitabın yazarını gördüm."

Aslı, 7, İzmir

"Kitap okumak da, fuarı dolaşmak da çok zevkli... Yine rengârenk bir dünyanın içindeyiz."

Hikmetcan, 10,
İzmir

"Her şeyi burada bulabiliyorum ve gelecek yıla kadar kitap almama gerek kalmıyor. Buradan aldığım kitapları gelecek fuara kadar bitiriyorum... Burada bir dünya var, kendimi kitaptan yapılmış bir kentte gibi hissediyorum."

İrem, 14, Kocaeli

"Fuar dışında mağazalara da gidiyorum kitap almak için, ama kitap fuarına asıl geliş amacım bu ortamı gezip görmek. Kitap almak istediğimde genelde internetten alıyorum. Fuarın her yıl nasıl bir yer olacağını görmek için gelip dolaşıyorum."

Melisa, 13, İzmir

"Bir serinin beş kitabı varsa, beş arkadaş olarak beş farklı kitap alıyoruz ve değişerek okuyoruz."

Ahmet, 13,
Diyarbakır

Eğitimde Edebiyat Seminerleri Niçin Önemli?

Prof. Dr. Sedat Sever

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı öğretim üyesi ve Ankara Üniversitesi Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin (ÇOGEM) kurucusu ve müdürü Prof. Dr. Sedat Sever, sekizincisi için hazırlıkları süren Eğitimde Edebiyat Seminerleri'ni değerlendirdi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2013 sonu verilerine göre, 76.667.864 olan Türkiye nüfusunun %29,7'sini 0-17 yaş grubundaki çocuk nüfus oluşturmaktadır. Türkiye, 22.761.702 olan çocuk nüfusuyla Avrupa Birliği içinde en yüksek çocuk nüfus oranına sahip ülkedir. Ülkenin geleceğini biçimlendirecek bu büyük nüfusun, çağdaş ve demokratik bir toplumun temel özneleri olarak yetiştirilmesi, toplumumuzun yaşamsal bir sorumluluğudur.

Düşünen, duyarlı bireyler, çağdaş ve demokratik bir toplumun temel öznelidir. Düşünme yetisi edinme; yaşama, insana ve doğaya yönelik bir duyarlılık kazanma, her şeyden önce duygu ve düşüncenin bilinçlenmesiyle olanaklıdır. Bu nedenle duygu ve düşünce eğitimi, ülkemizin en önemli eğitim ve öğretim sorunlarından biri olarak görmek gerekir.

Sanatçılar tarafından, çocuk ve genç gerçekliği öncelenerek hazırlanmış öğretici-yazınsal yapıtlar, çocukluk ve gençlik döneminde duygu ve düşünce

bilinçlenmesinin en etkili araçlarıdır. Bu araçların çocukların ve gençlerin yetişkinler dünyasına okuma kültürü edinmiş bireyler olarak katılabilmelerinde belirleyici bir etken olduğu bilinmektedir.

Ülkemizde, çocuk ve gençlerin okuma kültürü edinmesi önündeki en önemli engel, çocuk ve gençlik edebiyatı kültürünün yaygınlaşmamış olmasıdır. Bilinmelidir ki, edebiyat, çocuğun gelişim sürecinin su gibi, süt gibi temel bir besin kaynağıdır. Çocukların, gençlerin nitelikli yapıtlardan ayrı düşmesi, yoksun bırakılması; onların yaşamdan, insan gerçekliğinden ayrı düşmesi, başka bir söyleyişle duyma ve düşünme yetilerinin körleşmesi demektir.

Gelin birlikte düşünelim diyorum: Kitapla, yazılı kültürle sağlıklı ve etkili bir iletişim kuramayan; yüreğini ve belleğini sanatın, bilimin sezinletici, geliştirici iletileriyle beslemeyen kişilerin duyarlı insan, düşünen insan olması mümkün müdür? Yanıtımız hiç duraksamadan, "hayır" olduğuna göre, çocuk ve gençlerin okuma kültürü edinebilmesi için

neler yapılması gerektiği konusunda genel bir bilgilendirmeye ve bilinçlendirmeye gereksinim duyulduğu açıktır. Nitelikli kitapların, çocuk ve gençlerin ilgilerine, gereksinmelerine, dil ve anlam evrenlerine uygun olarak seçilmesi, bir bilinç ve duyarlık sorunudur. Sanatçısız edebiyat olur mu? Edebiyat bir sözcük yığını mıdır, söz yığılmacası mıdır? Yetişkinlerin kendi doğrularını çocuğa aşılamaya çalıştığı bir alan mıdır edebiyat? Bir ülkenin rastlantılarıyla, çocuklarına okuma kültürü edin-dirmesi mümkün müdür? Bu ve benzeri sorulara yanıt arayacak bir bilinç oluşturulması gerekir ki, çocuklar erken dönemden başlayarak nitelikli yapıtlarla buluşabilsin. Bunun için de, çocuğun eğitiminden sorumlu olanların,

anne baba ve eğitimcilerin bilgilendirilmesi amacıyla üniversitelerin, ilgili kurum ve kuruluşların sorumluluk üstlenmesi beklenir.

Günişığı Kitaplığı'nın, Eğitimde Edebiyat Seminerleri adıyla gerçekleştirdiği, özellikle eğitimci, kütüphaneci ve eğitim yöneticilerinin edebiyat ve felsefe algısını beslemeye, konuyla ilgili bilimsel ve sanatsal tartışma ortamı yaratmaya dönük etkinliklerini; ilgililerde, çocuk-kitap etkileşimi, çocuk ve gençlerin çağdaş edebiyat gereksinimleri ve yaratıcı uygulamalar gibi konularda farkındalık geliştirmelerini çok önemli buluyorum. Günişığı Kitaplığı çalışanlarını ve etkinliklerde emeği geçenleri içtenlikle kutluyorum. ●

EES Notları

Prof. Dr. Selahattin Dilidüzgün

Türkçe ve edebiyat öğretimi, aslında ham insandan birey yaratma sanatıdır.

Müge İplikçi

Karşı tarafı görmek için, bütün duvarın yıkılmasını beklememize gerek yok. Bazen tek bir tuğla, bakış açımızı farklılaştırabilir.

Yard. Doç. Dr. Necdet Neydim

Edebiyata cesaret eden öğretmen olabilmek, çocuğa metinden yola çıkarak istediğini söyleyebilme özgürlüğünü vermek demektir.

Karin Karakaşlı

Güzel bir dünya kurma kudretini uyandırmaya en meyilli alan, çocuk edebiyatıdır.

Ali Poyrazoğlu

Hayal gücüyle yoğurulmamış, başka bilimlerle karşılaştırılmamış ve konumu bir bütün içinde verilmemiş hiçbir bilgi yaratıcı bilgiye dönüşemez.

Adnan Binyazar

Edebiyat öğretmez, ama edebiyatın öğrettiğini de hiçbir şey öğretmez.

Eğitimcinin ev ödevi!

Mine Soysal
Mehmet Aksoy

Yazar ve yayıncı Mine Soysal ile eğitim yöneticisi Mehmet Aksoy, 7. Eğitimde Edebiyat Semineri'ndeki "Eğitimin Edebiyat Karnesi" başlıklı oturumda, eğitimin edebiyata yaklaşımı, listeler, okuma uygulamaları, öğretmenlerin edebiyat algısı, klasiklerden fantastiğe farklı okumalar gibi birçok önemli başlığı tartışılar.

Mine Soysal: Mili Eğitim Bakanlığı'nın 2004 yılında başlayan 100 Temel Eser uygulaması onuncu yılını doldurdu. Bakanlık okullara bu listeyi verdi. Öte yandan, özel okullar ve Türk Dili Edebiyatı bölümleri de kendi listelerini yapıyor. Hatta bazı okullar, dağıtımcıdan ve yayınevlerinden liste almak gibi türlü uygulamalara da başvurabiliyor.

100 Temel Eser listesini eleştire eleştire onuncu yılına geldik. Bu listedeki eserler ve yazarlar, Türk edebiyatı tarihinin temel taşları ve her anlamda çok önemliler. Ancak, biz uygulamayı eleştiriyoruz. Listedeki eserlerin çocuklar tarafından bir gün mutlaka okunmasını önemsiyoruz ve aslında tam da bunun için bu uygulamaya karşıyız ve iptal edilmesini istiyoruz. Çocukların,

daha beşinci ve altıncı sınıfta bu kitapları okumaya çalışıp örselenmelerini ve o küçük edebiyat heveslerinden tamamen vazgeçmelerini istemiyoruz. Bir çocuğa ve bir gence böylesine bir okuma listesini dayatmak, ancak iktidarların egemenlik anlayışıyla ilgili bir tartışmayla açıklanabilir. Edebiyatın insana çarpıp, insanda başka türlü bir sonuç, yorum, düşünce oluşturmamasının bir başka halidir bu.

Mehmet Aksoy: 100 Temel Eser listesinde altını çizdiğimiz ve onayladığımız kitaplar da var. Ancak burada önemli olan, bu listelerin dayatmacı bir politika izlemesidir. Eğitimcinin bu noktada, "Çocuklar mutlaka bunu okumalı mı?" sorusunu kendine sorması gerekir. 100 Temel Eser konusunda, Notos dergi-

sinin yaptığı bir değerlendirmeyi paylaşmak gerekir. Notos'un iki defa yaptığı bu değerlendirmede, çok kıymetli yazarlarımızın ve hocalarımızın okuma listesi önerilerinde 100 Temel Eser'in dışına pek çıkmadıkları görülmüştür. Buradan hareketle bazı tespitlerde bulunmak gerekir.

Klasiklerse, birbirimize sorduğumuzda "okuyorum" demediğimiz, "yeniden okuyacağım" dediğimiz yapıtlardır. Klasiklerin bu listelerde mutlaka olması gerekiyor. Bugün, biz de bir liste yapsak, klasik eserlerin bu listede yer bulacağını biliyoruz.

Öte yandan, kendi eğitim ve öğretim deneyimimden öğrendiğim bir şey var: Siz ne kadar iyi okursanız, liste de o kadar uzuyor ve farklılık kazanıyor. Bu listelere en iyi seçenek, öğretmenin iyi okumalar yapmasıdır.

Müfredat hepimizin sırtında ciddi bir yüküdür. *Tevhid-i tedrisat* anlamında önemlidir. Ama bugünün dünyasında da çocuğa güvenmeyen bir yaklaşımla, "Her şeyi biz verelim" mantığıyla girilen dipsiz bir kuyudur artık.

Eğitimcinin kaynak kullanımı

M. Soysal: Eğitimcinin edebiyat için birtakım kaynaklar kullanması gerekiyor. Ciddi ve güvenilir kaynaklar olmalı bunlar. Kitapçılar, süreli yayınlar, yayınevleri, bloglar ve bu alanla ilgili çalışma yapan pek çok mecra bulunuyor. Bu kadar seçeneğe rağmen, kilit nokta yine öğretmen ve kütüphanecinin okumasıdır. Bu mecralar bize, "Şu kitabı oku, bunu okut," önerilerinde bulunsada, kaynakları verimli kılacak, yine okumak olacaktır. Öğretmenin de iyi okuma yapması gerekiyor.

M. Aksoy: Bugün, internet ortamında kitap eklerinin sayfalarını, birçok blog sayfasını ve benzeri siteleri görebiliriz. Sözcük sayısı kısıtlamasına takılmayan ve özgürce yazıp çizilen bu mecralar yükselen bir değerdir. Ama, geleneksel yöntemle baktığımızda, yine gidip kitaba sarılıyoruz. Kitap, en iyi kaynaktır.

M. Soysal: Okuma meselesini, bildiğimizi öğrenciye önermek biçiminde algılıyoruz. Okumayan bir toplum olduğumuzu da öngörürsek ve aslında has edebiyat okuru olan nüfusun yüzde ikinin bile altında olduğunu düşünürsek, öğretmen nüfusumuzun da ne yazık ki, bu büyük grubun içinde olduğunu görebiliriz. "Öğrenciye çeşitli türlerde kitaplar önermek konusunda ne durumdayız," diye sormak gerekir. Yelpazeyi kendimiz ne kadar kullanabiliyoruz? Örneğin, öğrencilerine çizgi roman türünü önerenler var mı? Çizgi romanı yazınsal bir tür olarak sayabiliyor muyuz? Bir çizgi romanı derse taşıyıp, üzerinde konuşabilen var mı? Türler konusunda, bu gibi soruları kendimize sormalı ve uygulamalarımızı kendi içimizde sorgulamalıyız.

Bu noktada, klasiklerin 100 Temel Eser listesiyle bağlantılı olduğunu da belirtmek gerekir. 100 Temel Eser listesinin, kullanmaya cesaret edemediği klasikler de var. Liste dediğimiz şey, birilerinin seçimidir. Seçimler çok çeşitli ölçütlerle yapılır. Ama klasikler dediğimiz grubun oluşum öyküsü farklıdır. Klasikler dediğimiz zaman, evrensel bir beğeniden ve kabulden söz ediyoruz. Klasikleri kendimiz okuyor muyuz? Çağdaş edebiyatı bu okumalarda nereye yerleştiriyoruz? Bu sorgulamaları yapmamız gerekir.

M. Aksoy: Arjantinli öykü ve deneme yazarı Jorge Luis Borges, "Cennet ga-

liba kitapların olduğu yerdir,” demişti. Borges’in düşlediği cennet için şu soruyu da soruyorum: Klasiklerle mi doluydu?

“Klasikler ağır kitaplardır,” sözü kendi içinde çetrefillidir. Sadece çocuklara değil, yetişkinlere göre de öyledir. O listede Sabahattin Ali de, Sait Faik Abasıyanık da vardır. Daha onlarca iyi örnek sayabiliriz. Ben öğretmen olarak, sınıflarımda klasikleri okutuyorum. Çünkü, öğrencilerimin Türk yazınının önde gelen iyi yazarlarını bilmelerini istiyorum. Ama bana, “Hangi yaş grubuna okutuyorsun?” diye sorarsanız, ben çağdaş edebiyatı daha alt gruplarda ve yaşlarda tercih ediyorum. “Türkiye’de ne eksiktir?” diye sorarsanız, “Çağdaş Türk edebiyatının çocuk kanadı eksik,” cevabını veririm. Klasiklerle yama yapmaya çalışıyoruz. Düştüğümüz yanılgı da burada başlıyor. Bu noktada, özeleştiri de yapmamız gerekiyor. Hem dert yanıyorduz, hem de var olan çağdaş edebiyat örneklerini okumuyoruz.

Okuma uygulamaları ve sansür

M. Soysal: Önemli bir konu da okuma uygulamalarıdır. Burada tamamen öğretmenin okuduğu edebiyat metniyle öğrencileri arasında bir büyü yaratma, hayal kurabilme gücüyle ilgili bambaşka bir şeyden söz etmek gerekir. Bunun için özel okulla devlet okulu ayrımı yapılmamalı, çözüm yolları artırılmalı, çeşitlenmeli. Aslında öğretmen sihirli bir değnek alıp, onu her tarafa dokundurup bir edebiyat büyü, bir insanlık büyü taşımış oluyor. O kadar önemli bir insandır öğretmen.

Aslında ne yaparsak yapalım ödevimiz, çağdaş edebiyatı klasikler kadar bilirdi hale gelmektir. Sorunun, “Yan-

lış yaparsam başıma iş gelir,” kaygısından kaynaklandığını da biliyoruz. Türkiye bu durumun sıklıkla yaşandığı bir ülke.

Milli Eğitim Bakanlığı, öğretmenlerimiz, okullar ve yöneticiler hakkında sürekli soruşturma açıp duruyor. Sadece son iki yılda, Türkiye genelinde Muzaffer İzgü’den Edip Cansever’e, Kaygusuz Abdal’dan Yunus Emre’ye kadar inanılmaz bir yasaklananlar, sansürlenenler listesi oluştu. Sansürü eskiden devlet uygulardı, şimdiyse sansürü uygulayanlar sıradan insanlar. Artık, toplumsal sansür devrede. Bir veli telefon açıyor Milli Eğitim Müdürlüğü’ne ve, “Senin öğretmenin falanca kitabı okutuyor benim çocuğuma. Bu ona uygun bir kitap değil!” diyor. Kurum da onu dinliyor; edebiyattan yana değil, veliden yana oluyor. Ceza, öğretmene ya da yöneticiye kesiliyor.

Sansürün bu derece ağırlaştığı bir ülkede edebiyat için ne yapacağız? Bizler, eğitimciler bunu, “Ben edebiyatı öğrencimle buluşturmalıyım,” diyerek sırf müfredat uğruna değil, gelecekte çocuklarımızın yetişkin bireyler olarak yaşayacakları mutlu bir Türkiye düşünü kurmak için bugünden düşünmek ve hayata geçirmek zorundayız.

M. Aksoy: Hiç olmazsa bizler, çocuklar için “uygun” ya da “uygun değil”, “iyi” ya da “kötü” gibi seçimlerden kaçınmalıyız. Bu seçimi çocukların kendilerinin yapması için cesaret edebiliriz. Bizim standartlarımıza göre okumalar yapmasınlar. Kendilerini özgürleştirebilecekleri okumaları denesinler ve sonrasında biz de onların yanında olabilelim. Onlara yaratıcı ve akılcı sorular sorarak, daha derinine, daha farklı okumalara, daha has edebiyata taşınmalarını sağlayacak bir davet yaratabilelim. ●

GÜNIŞIĞI KİTAPLIĞI

Çocuklara okumayı sevdiren usta öykücü Zeynep Cemali'nin anısına, Günişiğı Kitaplığı tarafından düzenlenen Zeynep Cemali Öykü Yarışması beşinci yılında! Milli Eğitim Bakanlığı'nın tüm yurttan duyurduğu yarışmaya 6, 7, 8. sınıf öğrencileri, 2015 için belirlenen "cesaret" temasında yazacakları öykülerle katılacaklar.

Gençler 5. yılda "cesaret" öyküleri yazacak!

son başvuru
20 MAYIS 2015

2015 teması
CESARET

"Yüzlerindeki kararlılık, gelecek günlerin muştusu gibiydi."

Zeynep Cemali'nin *Ballı Çörek Kafeteryası* kitabından tema cümlesi.

SEÇİCİ KURUL

Behçet Çelik
Neslihan Önderoğlu
Yalvaç Ural
Ayfer Gürdal Ünal
Müren Beykan

BAŞVURU

Postayla Günişiğı Kitaplığı Zeynep Cemali Öykü Yarışması
Profilo Plaza, Cemal Sahir Sok. 26/28 B3 Mecidiyeköy 34387 İstanbul

E-postayla yarisma@gunisigikitaligi.com

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteey.org>

www.gunisigikitaligi.com

info@gunisigikitaligi.com

facebook.com/gk.gunisigikitaligi

twitter.com/_Gunisigi

Gelecek günler için keçi gibi dikbaşlıyız!

Müren Beykan

Zeynep Cemali Öykü Yarışması proje başkanı ve Güneşli Kitaplığı Yayın Yönetmeni Müren Beykan, dört yıldır Zeynep Cemali'nin anısını yaşatmak için düzenlenen yarışmanın ayrıntılarını, çocuk ve gençlik edebiyatımızdaki izini paylaştı.

"Öykünün gizine giden yol, 'bakmak'tan 'görmek'e geçmekle başlar. Günlük yaşamda birçok kez gördüğümüz, duyduğumuz halde önemsemediğimiz, belki de farkına varmadan geçip gittiğimiz küçük ayrıntılarla bir öyküde karşılaştığımızda hazine sandığının anahtarını bulmuş gibi oluruz. Yazar çok iyi bildiğimiz bir şeyden söz ediyordur. Bu, bizde bir sahiplik duygusu uyandırmasını ve ona inanmamızı sağlar. Öyle ki, yazılanların kurgu olduğunu bildiğimiz halde, gerçemiş gibi algılarız..."

Çağdaş edebiyatımızın önemli öykü ustalarından Cemil Kavukçu, öykünün, öykü yazmanın büyüsunü böyle anlatıyor. Güneşli Kitaplığı bu büyüyü öğrencilerle paylaşmak, görmenin, anlamının, keyif almanın anahtarını işaret etmek, bakıp da görmenin yaşamlarındaki kıymetini hissetmelerine katkıda bulunmak amacını gönlüne yazdı. Zengin ve doğru Türkçe kullanımının yerleşmesine ve geleceğin yazarlarının yetişmesine öncülük etmek amacını da en yüksekte tutarak, öğrenciler arasında bir öykü yarışması düzenledi. Çok

erken yitirdiğimiz, öyküleri hâlâ en sevilenler arasında olan, çocuk edebiyatının unutulmaz öykücüsü Zeynep Cemali'nin anısını yaşatmak arzusuyla, sevgili yazarının herkesi okumaya yazmaya yüreklendiren dik duruşunu bayrak edindi.

Dördüncü yılını geride bırakan Zeynep Cemali Öykü Yarışması'nı, Milli Eğitim Bakanlığı tüm yurttan duyuruyor; Türkçe öğretmenleri, ilköğretilere adım atan çocukları edebiyata özendirici rolü nedeniyle özellikle önemsiyor.

Türkiye genelinde 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin katılabildiği yarışmanın dil-i Türkçe ve yarışmanın teması her yıl, Zeynep Cemali'nin çok okunan kitaplarından seçilen bir başka cümleden yola çıkıyor. Daha önce kardeşlik (2011), hoşgörü (2012) ve arkadaşlık (2013) temalarında öyküler okumuştuk; 2014 temamız "umut". Öğrenci öykülerine kılavuzluk edecek cümle de, Zeynep Cemali'nin İtalyanca'ya da çevrilen ünlü romanı *Ballı Çörek Kafeteryası*'ndan, *"Belki yıllardır ilk kez gülümsedi,"* olarak seçildi.

Geride kalan dört yıl

Dört yıldır görünen tablo şu: Öykü yazmaya gönül indirerek masanın başına geçen gençler özgürleşemiyor; ya öğretmenlerini ya da ebeveynlerini memnun etmek uğruna, genelgeçer kalıplara teslim oluyor, şablonların dışına çıkamıyorlar. Ağır dramatik anlatılar dökülüyor kâğıda. Bunca genç insanın bunca acılı metinler üretmesi şaşırtıyor; ancak ülke gerçeklerinin olumsuz etkisi yadsınamaz elbette.

Yarışmanın dikkati çeken başlıca sonuçlarından biri, öykü sanatının ne olduğunun bilinmemesi. Öykünün, illa ki zaman akışı içinde bir olaylar silsilesi anlatması, maceralar ve maceralar içeren bir uzun anlatı olması gerektiği gibi yanlış bir kanının varlığı açık. Dolayısıyla öykü nedir, hatırlamakta, öğrenmekte yarar var dedik; öykü ustası Cemil Kavukçu, yarışmanın internet sayfasında, “Öykü Öykü” adı altında öykü sanatını anlattı. Bundan böyle bu yazı da yarışmamıza kılavuzluk edecek.

Bu yılki yarışmaya son katılma günü 7 Mayıs Çarşamba'ydı. Türkiye'nin çeşitli illerinden 500'ün üstünde öykü ulaştı yayınevine. Büyük kentlerin dışında Kültahya, Trabzon, Tekirdağ, Mersin ve Batman'dan devlet okulundan da, özel okullardan da öğrencilerin yolladığı öyküleri okumak için seçici kurulumuz sabırsız. Bu yıl seçici kurula emek veren yazarlar Adnan Binyazar, Prof. Dr. Sedat Sever, Mavisel Yener, Leyla Ruhan Okyay. Seçici kurulunda yer aldığım yarışmanın raportörü ise Hande Demirtaş.

Katılım koşullarına uyan öykülerin seçici kurul üyeleri tarafından değerlendirilmesi ağustos ayı sonunda tamamlanacak ve dereceye giren öğrenciler

ödülleri, yine Türkiye'nin tek çocuk ve gençlik edebiyatı konferansı Zeynep Cemali Edebiyat Günü'nün sonunda yapılacak törende, edebiyat ustalarının elinden alacak. Bu yıl Zeynep Cemali Edebiyat Günü, 18 Ekim Cumartesi gerçekleşecek; geleceğin yazar adaylarını müjdeleyen yarışmanın yeni kazananlarıyla da o gün tanışacağız.

Seçici kurulu etkilemeyi başarıp ödüle ulaşan üç öykü bu yıl da bir “Ödüllü Öyküler Kitapçığı”nda okumaya açılacak. Ayrıca, dereceye girmese de seçici kurul üyelerinin gönlüne değen birkaç öykü daha bu kitapçığın “Okumalık” bölümünde öyküseverlere ulaşacak.

Ufukta 2015 yarışması da göz kırıyor. Seçici kurulunda ünlü yazarlar Yalvaç Ural, Behçet Çelik, Neslihan Önderoğlu ve Ayfer Gürdal Ünal'ın görev alacağı 2015 Zeynep Cemali Öykü Yarışması'nın teması “cesaret” olarak belirlendi bile. Temaya kılavuzluk edecek cümle ise, Zeynep Cemali'nin *Güzelce'de Bir Kaçak*, *Memo* adlı romanından: “Yüzlerindeki kararlılık, gelecek günlerin muştusu gibiydi.”

Edebiyat ustamız Cemil Kavukçu, “Öykü yazmanın tek bir sırrı vardır: Olabildiğince iyi öyküler okumak. Öğrenmek istediğimiz her şey onların içinde vardır,” diyor.

Edebiyat öykü demek. Öykü de başından beri yaşamın büyüğü. Kendi öykülerimizin içinde yaşarken biz, başkalarının öykülerine de değerek çoğalıyoruz; dünya kurulalı beri böyle bu. Öykü öykü geziyoruz! ●

“Belki yıllardır ilk kez gülümsedi.”

2014 teması
UMUT

Hazırlıklı “Hazırlıksız”

Nergis Devrim
Derya İlhan

Türkçe öğretmenleri Nergis Devrim ve Derya İlhan, öğrencileriyle Tolga Gümüşay'ın *Hazırlıksız* adlı gençlik romanını temel alan, röportaj ve anı gibi farklı yazınsal çalışmalarla boyutlanan yaratıcı okuma uygulaması üzerine deneyimlerini eğitimcilerle paylaştılar.

Özel Şişli Terakki Ortaokulu Türkçe öğretmenleri Nergis Devrim ve Derya İlhan, 7. Eğitimde Edebiyat Semineri'nde sundukları yaratıcı okuma uygulamasında yazar Tolga Gümüşay'ın, gençlik romanı *Hazırlıksız*'tan (Günüşiği Kitaplığı) yola çıktılar. 7. sınıflardan 210 öğrenciyle gerçekleştirdikleri uygulama sekiz ders saati sürdü.

Kitabın seçilme nedenlerinden biri, öğrencilerin yaşlarına, yaşantılarına uygun bir eser olmasıydı. Sınav öncesi ve sonrası, akran ilişkileri, aile-çocuk iletişimi, sahip olduklarının değerini bilme gibi onları yakından ilgilendiren kavram ve konuların yer aldığı bir eser olması da, kitabın seçilmesinde önemli bir etkendi. Kitapta aileden uzakta, kendi ayakları üzerinde durmaya çalışan bir çocuğun yaşadıkları samimi bir

dille aktarılıyor. Çalışmada, kitapla ilgili yapılan etkinliklerle ve kullanılan grafik düzenleyicilerle öğrencilerin okudukları hakkında düşünmeleri, okuduklarını gözlerinde canlandırmaları ve düzenlemeleri, düşünme becerilerini daha iyi değerlendirmeleri ve bu yolla soyut fikirleri, daha gözle görülebilir ve somut hale getirmeleri amaçlandı.

Çalışmayı diğerlerinden ayıran en önemli nokta, grafik düzenleyicilerin kullanımı ve “padlet” uygulamasına (Başkalarıyla paylaşabilmek için mesaj, resim, dosya ve bağlantılarla doldurulabilecek çevrimiçi “duvarlar” oluşturmaya yarayan bir uygulama) yer verilmesidir. Uygulamada, *Türkçe Ders Notları* kitabındaki çalışma sayfaları, grafik düzenleyiciler, padlet uygulaması, performans görevi yönergesi, ölçme değerlendirme aracı ve müzik kullanılmıştır.

Padlet Uygulaması

Uygulamanın ilk adımında, öncelikle öğrencilere kitabı okumaları için üç haftalık süre verildi. Kitap okunduktan sonra, kitaptaki anıları örnek alarak, öğrencilerden yatılı okulda okumuş tanıdıklarından dinledikleri anıları yazıya geçirmeleri istendi. Öğrenciler, bu amaçla, yatılı okulda okumuş kişilerle röportajlar yaptılar; dinlediklerinden çıkardıkları notları anı biçiminde yazıya geçirdiler.

Kitabın incelenmesine öncelikle hazırlık çalışmasıyla başlandı. Ardından, kitabın içeriğine ilişkin soruların ve grafik düzenleyicilerin yer aldığı çalışmalar yapıldı. Padlet uygulamasıyla, öğrencilerin en beğendikleri bölüm ve nedeni belirlendi. Okula davet edilen yazar Tolga Gümüşay, keyifli bir söyleşide bulunduğu öğrencilerin kitapla ilgili sorularını yanıtladı ve öğrencilerin çalışmalarını değerlendirme olanağı buldu.

Öğrenciler, *Hazırlıksız* kitabıyla ilgili uygulamalarında anı ve röportaj olmak üzere, iki farklı yazı türüyle ilgili ürünler ortaya koyarak bu türleri karşılaştırdılar. Daha önce okutulan kitaplarda da kullanılan, Web 2.0 araçlarından pad-

let uygulaması bu çalışmada öğrencilerin bilgisayar üzerinden görüşlerini ve düşüncelerini paylaşmasıyla farklı bir deneyim sağladı. Öğrencilerin interneti kullanarak evlerinden bu uygulamayı yapabilmeleri de bir başka yenilik oldu. Uygulama alanları, ev ve okul ortamına genişledi. Okulda sınıf, kütüphane ve konferans salonu kullanıldı.

Sonuç olarak, öğrenciler kitap aracılığıyla tek başınalık, sorumluluk ve kendi ayakları üzerinde durma gibi kavramları sorgulama olanağı buldular. On iki yaşında sınava giren bir çocuğun yaşadığı stresi ve sıkıntıları kendilerinde hissederek empati kurmayı başardılar. Duygu ve düşüncelerini, gerek yapılan grafikler aracılığıyla, gerekse röportajlarla hem sözlü hem de yazılı biçimde ifade edebildiler ve dinledikleri anılardan yararlanarak yeni anılar kurgulayabildiler. Uygulama sayesinde öğrenciler, okuduklarını sorgulayıp değerlendirdiler ve böylelikle soyut fikirleri gözle görülebilircesine somutlaştırebildiler. ●

“Oyunlar duvarlardan güçlüdür!”

Feyzullah Coşkun

Sınıf öğretmeni Feyzullah Coşkun’un öğrencileriyle gerçekleştirdiği yaratıcı okuma uygulaması, İrem Uşar’ın *Lataşiba* adlı çocuk romanından yola çıkıyor. “Öğrencilerimle İki Kentin Arasında: *Lataşiba*” başlığıyla sunulan uygulama; resim, öykü ve drama gibi sanatsal çalışmalarla destekleniyor.

Melih İsfendiyar İlkokulu sınıf öğretmeni Feyzullah Coşkun, 4. sınıf öğrencileriyle gerçekleştirdiği yaratıcı okuma uygulaması sürecini, 7. Eğitimde Edebiyat Semineri’nde paylaştı. Yazar İrem Uşar’ın çocuk romanı *Lataşiba* (Günüşiği Kitaplığı) ile gerçekleştirilen uygulama iki aydan fazla bir süre yayıldı.

Uygulamanın başlangıcında, tüm sınıfın çalışmanın başlıklarını ve süreci hep birlikte planlanması, öğretmen ve öğrencinin birlikte çıktığı bu edebiyat yolculuğundaki en yaratıcı süreç oldu. Bu ilk aşamada, öğrenciye kitapla ilgili neler düşündüğü ve ne tür çalışmalar yapabileceği soruldu.

Feyzullah Coşkun’un öğrencileri, okuma uygulaması sırasında, kitap üzerine düşüncelerini ifade etmelerinin yanı sıra,

önemli soru ve öneriler oluşturdular:

- Kitapla ve kahramanlarla ilgili duygu ve düşüncelerin yazılı ifade edilmesi.

- Uygulamanın, açık uçlu sorular sayesinde, öğrencilerin kitap hakkındaki duygu ve düşüncelerini yazılı ifade etmesiyle, diğer çalışmaların geliştirilmesine esin kaynağı olması.

- Lata ve Şiba kentlerini ayıran özellikler sizce nelerdir?

- Sizce yazar neleri düşünmemizi istiyor olabilir?

- İki ana karakter olan Dara ve Şlopjen hakkında neler düşünüyorsunuz?

- Siz olsaydınız iki kenti nasıl birleştirirdiniz?

Bireysel ve grup çalışmaları kapsamında, resim çalışmaları, Dara, Darfil ve Şlopjen karakterlerinin meraklarını ve sorgulama süreçlerini, kendi hayal dünyalarında yeniden üretme üzerine yoğunlaştı. İki çocuğu ve iki kenti bir-

leştirme çabaları amacına ulaştı. Grup resmiyse, bu çabaların finalini oluşturdu ve farklılıklarla bir arada yaşamının güzelliği çıkarımıyla tamamlandı.

Şiir, bu edebiyat yolculuğunun önemli duraklarından biri oldu. Çocuklar şiirin gücünü yeniden keşfetmekle kalmadı, bir de “şiir kitapları” oldu.

Kahramanların özellikleri üzerine yapılan grup çalışmasında, önce isimleri kartonlara yazıldı. Öğrencilere küçük kâğıtlar dağıtıldı ve kahramanların özelliklerini bunlara yazmaları istendi. Yazdıkları özellikler bir torbada toplandı. Daha sonra, her öğrencinin torbadan çektiği özelliğin hangi kahramana ait olabileceği tartışılarak saptanmaya çalışıldı.

Başlangıçtaki planlamada öngörülme-yen bir çalışma da, kitabın sergilenmesi ve bir slogan bulunmasıydı. Özellikle, resim ve şiir çalışmalarını yaparken, resimlere verilen isimler ve şiirlerde kullanılan etkili sözler bu çalışmaya esin kaynağı oldu.

Uygulama çalışmasının “Kurgudan Gerçeğe” bölümündeyse, kitaptan hareket ederek, yaşadığı çevrede, şehirde, ülkede ve dünyada farklılıklarından dolayı ayrımcılığa uğrayanlar ve öteki olarak görülenler üzerine gerçekleşen beyin fırtınasının ardından ortaya çıkan sorun-

larla ilgili grup çalışmaları yapıldı. Bunlardan bazıları; Berlin Duvarı, zenginler ve yoksullar, siyahlar ve beyazlar ve kadın-erkek ayrımcılığı üzerine grup çalışmalarıydı.

Uygulamanın yarattığı düşünsel ve duygusal ortamın, ilerleyen aşamalarda sınıf ölçeğinden taşıdığı ve önce diğer dördüncü sınıflara, sonra tüm okula genişlediği gözlemlendi. Sonuçta öğrenciler, “Oyunlar duvarlardan güçlüdür!” söyleminde buluşarak, ortaya çıkabilecek her türlü ayrımcılığa karşı farkındalık kazanma ve bu kazanımı içselleştirme yolunda güçlü adımlar atıldılar. ●

SANA ULAŞABİLİRİM

Sana ulaşabilirim
Kilidi kırıp sana ulaşabilirim
Dokunup görüp
Hayatı keşfederim

Sana ulaşabilirim
Gerekirse göklerden
Merdivenle yanına gelirim
Sonsuzluğa...

Sana ulaşabilirim
Sen de bana
Bozabilirim
Ayrımcılığı, dünyayı

Elif Yağmur Pekcan

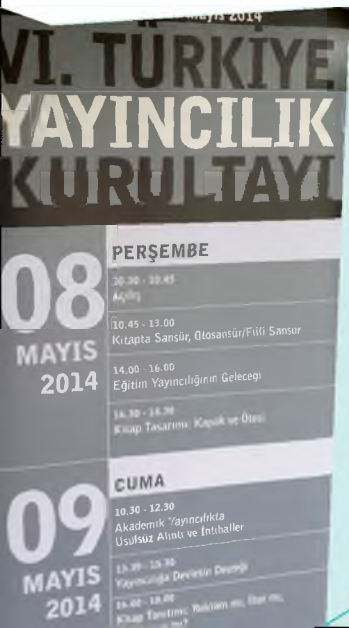
Yollarda

Yayıncılığımızda bir ilk!

Günişığı Kitaplığı'nın 15. yılında hayata geçirdiği kütüphanecilere yönelik eğitim ve destek çalışmaları kapsamında yer alan MARC (*Machine Readable Cataloguing*) Projesi üçüncü yılında. Kütüphanelerin kataloglama birimlerinde geçen sürenin en aza indirgenerek kitapların okuyucuya en kısa sürede ulaştırılmasını ve bu birimlerin iş yükünü azaltmayı hedefleyen proje, Hacettepe Üniversitesi Bilgi Belge Yönetimi Bölümü'nün danışmanlığında yürütüldü. Günişığı Kitaplığı, oluşturduğu MARC kayıtlarıyla Türkiye'de, yayımladığı kitapları açık erişime sunan ilk ve tek yayınevi oldu. Ayrıntılı bilgi için, www.gunisigikitapligi.com sayfasındaki "Projeler" sekmesi altında bulunan, "Kütüphane Çalışmalarımız" sayfasındaki "MARC Kayıtlarımız" bölümü ziyaret edilebilir.

Halk kütüphaneleri için bölge seminerleri!

2006-2012 yılları arasında dönemler halinde gerçekleşen Halk Kütüphaneleri Bölge Seminerleri'ne, bugüne kadar 1000'e yakın kütüphaneci ve yaklaşık 100 konuşmacı katıldı. Kültür Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü ve Türk Kütüphaneciler Derneği (TKD) işbirliğiyle 18 il ve bir ilçede gerçekleştirilen seminerlerin ana destekçileri Günişığı Kitaplığı ve Goethe Enstitüsü. Halk kütüphanecilerine mesleki gelişimleri ve yenilikleri izlemeleri için, gereksinim duyabilecekleri konularda sürekli bir hizmet içi eğitim modeli sunmak ve onların mesleki niteliklerini yükseltmek amacıyla düzenlenen seminerlerin yeni dönemi "Edebiyat ve Kütüphane" temasıyla 19-20 Eylül 2014 tarihlerinde Hatay'da başlayacak.

Yayıncılar Haliç'te buluştu!

Yayıncılık dünyasında gelenekselleşen ve iki yılda bir yapılan Türkiye Yayıncılık Kurultayı'nın altıncısı, 8-9 Mayıs 2014'te İstanbul Bilgi Üniversitesi Santralİstanbul Kampüsü'nde düzenlendi. Türkiye Yayıncılar Birliği'nin Bilgi Üniversitesi'nin işbirliğiyle düzenlediği kurultay, yayıncılık sektörünün güncel sorunlarına odaklandı. Gerçekleşen altı oturumda, yayıncılıkta sansür ve otosansür, kitap tasarımı, kitap tanıtımı ve pazarlama sürecinin önemi, intihal ve eğitim yayıncılığının geleceği gibi konular ön plana çıktı.

Dünya fuarlarında

Bolonya 2014

24-27 Mart 2014'te düzenlenen **51. Bolonya Çocuk Kitapları Fuarı**'na (İtalya), 74 ülkeden 1200 stand ve 30 bini aşkın ziyaretçi katıldı. Çocuk kitapları ve illüstrasyon sanatı için büyük önem taşıyan fuara Türkiye Ulusal Standı'nda katılan Güneşli Kitaplığı, özellikle Avrupalı ve Çinli yayıncılarla yoğun görüşmeler yaptı. Bu yıl onur konuğu Brezilya olan fuar her yıl olduğu gibi Hans Christian Andersen Ödülü, Astrid Lindgren Anma Ödülü, Bolonya Ragazzi Ödülü ve Bolonya En İyi Çocuk Yayıncısı Ödülü gibi prestijli ödüllere ev sahipliği yaptı.

Budapeşte 2014

24-27 Nisan 2014'te düzenlenen **21. Budapeşte Uluslararası Kitap Festivali**'nin (Macaristan) onur konuğu Türkiye'ydi. Yunus Emre Enstitüsü ve Macar Bilimler Akademisi işbirliğiyle gerçekleştirilen "Kitap Yayıncılığının Macar Öncüsü: İbrahim Müteferrika" sergisiyle açılış yapan Türkiye Ulusal Standı, konuk yazarları ve etkinlikleriyle ilgi gördü. Güneşli Kitaplığı fuardan, Macaristan yayıncılığına ilişkin önemli gözlemler ve yeni işbirlikleriyle döndü.

Pekin 2014

Asya kıtasının en büyük yayıncılık etkinliği olan **Pekin Uluslararası Kitap Fuarı**, 27-31 Ağustos 2014'te 20. kez kapılarını açmaya hazırlanıyor. Ulusal medyada geniş yer verilen fuarın bu yılki onur konuğu Türkiye. 76 ülkeden 2000 yayıncının katılması planlanan fuar, 200 binden fazla ziyaretçinin gezmesi bekleniyor. Fuara Türkiye Ulusal Standı'nda ilk kez katılacak olan Güneşli Kitaplığı ve genç edebiyat markası ON8, Çinli ve Asyalı yayıncılarla çok sayıda görüşme yapacak. Fuarda Behiç Ak'ın *Yüksek Tansiyonlu Çınar Ağacı* kitabının Çince baskısıyla, illüstratör Yu Rong'un *Bulut Kuş* (yazan: Bai Bing) kitabının Türkçe baskıları bir araya gelecek.

GÜNIŞIĞI KİTAPLIĞI

İNANMAK ve BİLMEK

Çıtır Çıtır Felsefe Dizisi 25

Brigitte Labbé

Felsefeyi çocukların gündelik yaşamına ustalıkla yerleştiren ve dünyada milyonlarca okura ulaşan Brigitte Labbé, "Çıtır Çıtır Felsefe" dizisinin 25. kitabında soru sormayı, düşünce üretmeyi ve "bilmiyorum" diyebilme cesaretini öne çıkarıyor.

MISTRAL

Angela Nanetti

Türkçesi: Nilüfer Uğur Dalay

İtalyan çocuk ve gençlik edebiyatının büyüğü kaleminden ödüllü bir roman. Yaşamı ve kendini keşfetmek üzerine gerçek bir gençlik klasığı.

ON NUMARA ÇOCUKLAR

Hacer Kılıcıoğlu

Çocuklar için mizah dolu bir dille anlatıldığı öykü ve romanlarıyla sevilen İzmirli yazar, üç romanındaki üç kahramanı aynı romanda buluşturdu.

ÇALINAN KENT

Ömer Hepçözer Dedektiflik Bürosu Dizisi 2

Gülsevin Kırıl

Muzip dili ve fantastik tadıyla sevilen dizinin ikinci kitabı, yetişkinleri de çocuklarla birlikte kentlerin geleceğini düşünmeye çağırıyor.

CURCUNA EVİ

Christine Nöstlinger

Türkçesi: Mine Kazmaoğlu

Dünya edebiyatının çok ödüllü yazarı Nöstlinger'in Türkçe koleksiyonunun 22. kitabı! Geniş bir ailenin öyküsünü anlatan kitapta tempo ve mizah hiç eksilmiyor!

BİZİM TOMBİŞ FİYONK MAKARNAYI ÇOK SEVİYOR

Tombiş Kitaplar Dizisi 3

Behiç Ak

"Gülümseten Öyküler" in yaratıcısı, çocukları büyük hayaller kurmaya ve hayallerinin peşinden gitmeye davet ediyor.

EJDERHA TEHLİKESİ NASIL SAVUŞTURULUR

Hiçkırık Dizisi 5

Cressida Cowell

Türkçesi: Mine Kazmaoğlu

Viking şefinin sıradan görünüşlü ama akıllı oğlu Hiçkırık'ın mizah yüklü lider olma maceraları beşinci kitapla sürüyor.

2. KİTAP

3. KİTAP

5. KİTAP

ÇIPLAKLAR

Iva Procházková

Türkçesi: Ayça Sabuncuoğlu

Toplum bizi tanımlar, kurallarıyla kısıtlar, normlarıyla biçimler, sistemleriyle düzenler, tenimize nüfuz etmeye çabalarlarken, mücadeleye çıplıplak girişmek midir zor olan, kusanacağın zırhı seçmek mi?

MEVZUMUZ DERİN

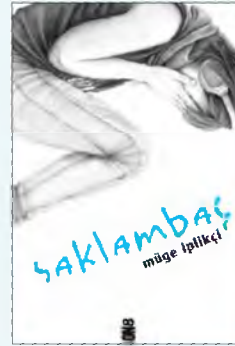
Bedo için hayat, cevapları sürekli ertelenen bir sorular zinciri; parçaları özenle gizlenmiş bir yapboz!

AĞAÇTA Kİ

Türkçesi: Abdülkani Cıtırıkaya

Günün birinde, "Her şey anlamsız," diyen biri çıksa, tutunduğun anlamlar uğruna neyini verirdin?

SAKLAMBAÇ

Bazen tatsız bir oyundur saklambaç. Oyun bile değildir hatta. Hele ki istenen, hafızanı susturmansa!

İNTİHAR NOTLARIM

Türkçesi: Nazlı Tancı

Başarısız bir intihar girişimi ve 45 günlük bir terapi. Sarkastik laf ebesi Jeff'in derdiyse, gizemin ta kendisi!

MAVİ KIRAZLAR dizisi

YOL FİLMİ

Türkçesi: Mehmet Erkurt

Yeni yıl yaklaşıyor! Dondurucu kışa meydan okuyan Paris'te dört huzursuz ruh, tek bir cevabın peşinde!

YÜRÜYEN KENTLER dizisi

CEHENNEM MAKİNELERİ

Türkçesi: Ali Ünal

Distopik dörtlemenin üçüncü kitabında makineler diriliyor, anılar canlanıyor... Hesaplaşma vakti yakın!

Haber alma hakkı yaşam hakkının önüne geçtiğinde, zararı kimler görür?

Uzak gelecekte insanlarca kurulmuş galaktik federasyon 100Dünya'nın Dünya'dan da mavi gezegeni Başkadeniz, gezegenlerarası engin haber ağı ve yoğun trafiğe rağmen sırlarını inci gibi saklıyor. Bu sırların "niçin" saklandığı ise, medyanın dert edeceği en son şey!..

100DÜNYA DANIELLE MARTİNGOL

Yayın yönetmeni: Müren Beykan
Türkçesi: Azade Aslan

1. kitap

100DÜNYA'NIN
GİZLİ YÜZÜ

2. kitap

BAŞKADENİZ'E
DÖNÜŞ

3. kitap

ABİSLER'İN
ÇAĞIRISI

2003 Chronos Ödüllü
2002 Grand Imaginaire
Gençlik Romanı Ödüllü

on8kitap.com

on8kitap.com
facebook.com/on8kitap
twitter.com/on8kitap

